Savitaipale
Sydämellä Sovussa Sisulla

SAVITAIPALEEN KUNTA

Kirkonkylän osayleiskaava eteläosa

Kaavaselostus
Luonnosvaihe 15.10.2026

Karttaako

Kansilehdellä: Kaava-alueelle tyypillistä lajistoa. Kuvassa kangasvuokon kukintoa seuraava siemenvaihe (Kuva: Karttaako Oy).

Käsittelyvaiheet:

- Tekninen ltk 17.1.2024 päätös kaavoituksesta
- 21.3 – 19.4.2024 OAS nähtävillä
- 26.5.2025 Viranomaisneuvottelu (AKL 66 § ja MRA 26 §)
- xx.xx.2026 § xx Kunnanhallitus, kaavaluonnoksen käsittely
- pv.pv-pv.pv.2026 Kaavaluonnos nähtävillä valmisteluvaiheen kuulemista varten (AKL 62 § ja MRA 30 §)
- pv.pv.vvvv § xx Kunnanhallitus, kaavaehdotuksen käsittely
- pv.pv-pv.pv.vvvv Kaavaehdotus julkisesti nähtävillä (AKL 65 § ja MRA 27 §)
- pv.pv.vvvv Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (AKL 66 § ja MRA 26 §)
- pv.pv.vvvv § xx Tekninen hyväksyi kaavaehdotuksen
- pv.pv.vvvv § xx Kunnanhallitus hyväksyi kaavaehdotuksen
- pv.pv.vvvv § xx Kunnanvaltuusto hyväksyi kaavaehdotuksen

Kaavakartta

Kaavakartta, luonnos 1:10 000

Liitteet

Liite 1 Päivitetty osallistumis- ja arviointisuunnitelma 15.10.2026
Liite 2 Savitaipale kk viranomaisneuvottelun muistio 26052025 k
Liite 3 Savitaipaleen kirkonkylä arkeologinen inv 2019
Liite 4 Eteläinen alue Sipari Luontoselvitys (viranomaisversio ja
Liite 5 Savitaipaleen ampumaradan meluraportti 2014
Liite 6 Kulttuuriympäristöselvitys01042014

Sisällys

1 TIIVISTELMÄ 5
2 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT 5
2.1 SUUNNITTELUN KOHDEALUE 5
2.2 SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILANNE 6
3 SUUNNITTELUTILANNE 7
3.1 YLEISKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUKSET 7
3.2 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET - VAT 7
3.3 MAAKUNTAKAAVA 8
3.4 OSAYLEISKAAVA 10
3.5 ASEMAKAAVA 10
3.6 MUUT MAANKÄYTTÖÄ OHJAAVAT SUUNNITELMAT 11
3.7 RAKENNUSJÄRJESTYS 12
3.8 KAAVAN POHJAKARTTA 12
4 LÄHTÖTILANNE JA SELVITYKSET 12
4.1 YLEISTÄ SELVITYKSISTÄ 12
4.2 LUONNONYMPÄRISTÖ 13
4.2.1 Kasvillisuus ja luontotyypit 13
4.3 MAISEMA JA RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ 18
4.4 ARKEOLOGIA 24
4.5 LIIKENNE JA LIIKENNEMELU 25
4.6 TEKNINEN HUOLTO 26
4.7 MAANOMISTUS 26
4.8 VÄESTÖ JA ASUTUS 26
4.9 TYÖPAIKAT, ELINKEINOT JA PALVELUT 26
4.10 VIRKISTYS 27
4.11 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT 27
5 YLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET 28
5.1 KUNNAN TAVOITTEET 28
5.2 MUUT TAVOITTEET 28
6 SUUNNITTELUN VAIHEET 30
6.1 SUUNNITTELUN TARVE 30
6.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET 30
6.3 OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS 30
6.4 ALOITUSVAIHEEN KUULEMINEN 30
6.5 VALMISTELUVAIHEEN KUULEMINEN 31
6.6 EHDOTUSVAIHEEN KUULEMINEN 31
6.7 VIRANOMAISYHTEISTYÖ 31
7 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS 31

7.1 YLEISKAAVAN KUVAUS ... 31
7.2 MITOITUS ... 33
7.3 KAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET ... 34
8 YLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOIMINEN ... 37
8.1 VAIKUTUKSET LUONNONYMPÄRISTÖÖN ... 41
8.1.1 Maa- ja kallioperä ... 41
8.1.2 Pinta- ja pohjavedet ... 41
8.1.3 Ilmastovaikutukset ... 42
8.1.4 Luontotyypit, kasvillisuus ja eläimistö ... 43
8.1.5 Ekologiset yhteydet ... 43
8.2 VAIKUTUKSET RAKENNETTUUN YMPÄRISTÖÖN ... 43
8.2.1 Yhdyskuntarakenne ... 43
8.2.2 Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö ... 44
8.2.3 Rakennuskanta ... 44
8.2.4 Arkeologinen kulttuuriperintö ... 44
8.2.5 Liikenne ja infrastruktuuri ... 44
8.2.6 Ympäristöhäiriöt ... 45
8.3 TALOUDELLISET VAIKUTUKSET ... 45
8.4 SOSIAALISET VAIKUTUKSET ... 46
8.4.1 Virkistys ... 46
8.4.2 Turvallisuus ja viihtyisyys ... 46
8.5 YHTEISVAIKUTUKSET MUIDEN KAAVAHANKKEIDEN KANSSA ... 46
9 OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS ... 47
9.1 TOTEUTUSTA OHJAAVAT SUUNNITELMAT ... 47
9.2 TOTEUTTAMISEN AJOITUS ... 47
9.3 TOTEUTUKSEN SEURANTA ... 47
10 YHTEYSTIEDOT ... 47

www.karttaako.fi

1 TIIVISTELMÄ

Osayleiskaavatyön käynnisti Savitaipaleen tekninen lautakunta 17.1.2024 saadakseen alueelle ajantasaisen, oikeusvaikutteisen maankäytön ohjauksen.

Suunnittelualue on kooltaan hieman vajaa 880 hehtaaria ja se sijaitsee Savitaipaleen keskustaajaman eteläpuolella valtatie 13:n varressa. Alue muodostaa luontevan toiminnallisen ja maankäytöllisen jatkumon valtatien pohjoispuoliselle Kirkonkylän osayleiskaavalle. Se kytkee eteläpuolen toiminnot tiiviiksi osaksi kunnan yhdyskuntarakennetta jo olemassa olevien liikenne- ja virkistysreittien avulla.

Kaavan päätarkoituksena on osoittaa ja järjestää keskustaajaman eteläpuoliset toiminnot siten, että ne tukevat yhdyskuntarakenteen tiivistämistä ja eheyttämistä. Kaavaratkaisu integroi alueen olemassa olevat pientaloalueet (A, AP), risteysalueen palvelut (P) sekä itäosan teollisuuskeskittymän (T, TY) osaksi yhtenäistä taajamarakennetta.

Taajaman elinvoimaa ja energiaomavaraisuutta vahvistetaan varaamalla Selkäkankaan ja Petynkankaan alueelta noin uusiutuvan energian aurinkovoimala-alueelle (EN/au) sekä osoittamalla tilaa akkuvarastoinnille (EN-1). Tältä osin kaavamuutos on ennen kaikkea toteava, sillä hankkeella on jo rakentamislupa. Suuri osa muusta alueesta säilyy maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M-1), jolla hajarakentamista ohjataan uuden rakennusjärjestyksen mukaisesti.

Alueen tärkeät ulkoilureitit ja hiihtoladut turvataan, ja ne jatkuvat yhtenäisinä valtatien pohjoispuolelle urheilualueelle. Arvokkaat luontokohteet huomioidaan kaavassa omina merkintöinään. Valtatien ja ampumaradan aiheuttamat meluhaitat otetaan huomioon teoreettisilla meluvyöhykkeillä (me-1) häiriöalttiin rakentamisen ehkäisemiseksi.

Kaava eheyttää yhdyskuntarakennetta, edistää vihreää siirtymää ja tuo kunnalle positiivisia talousvaikutuksia aurinkovoimalan kiinteistöverotulojen kautta ilman merkittäviä kunnallisia infra-investointeja. Kuntalaisten lähivirkistysmahdollisuudet ja alueen reittiverkostot säilyvät.

2 PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

2.1 SUUNNITTELUN KOHDEALUE

Savitaipaleen tekninen lautakunta päätti käynnistää eteläisen osan yleiskaavan laadinnan kokouksessaan 17.1.2024. Yleiskaava-alue rajautuu pohjoisessa ja koillisessa valtatie 13:een. Etelä- ja kaakkoisosassa kaava rajautuu Selkäkankaantie eteläpuolelle. Idässä rajauksena on Taavetti-Savitaipale tien länsipuoli.

www.karttaako.fi

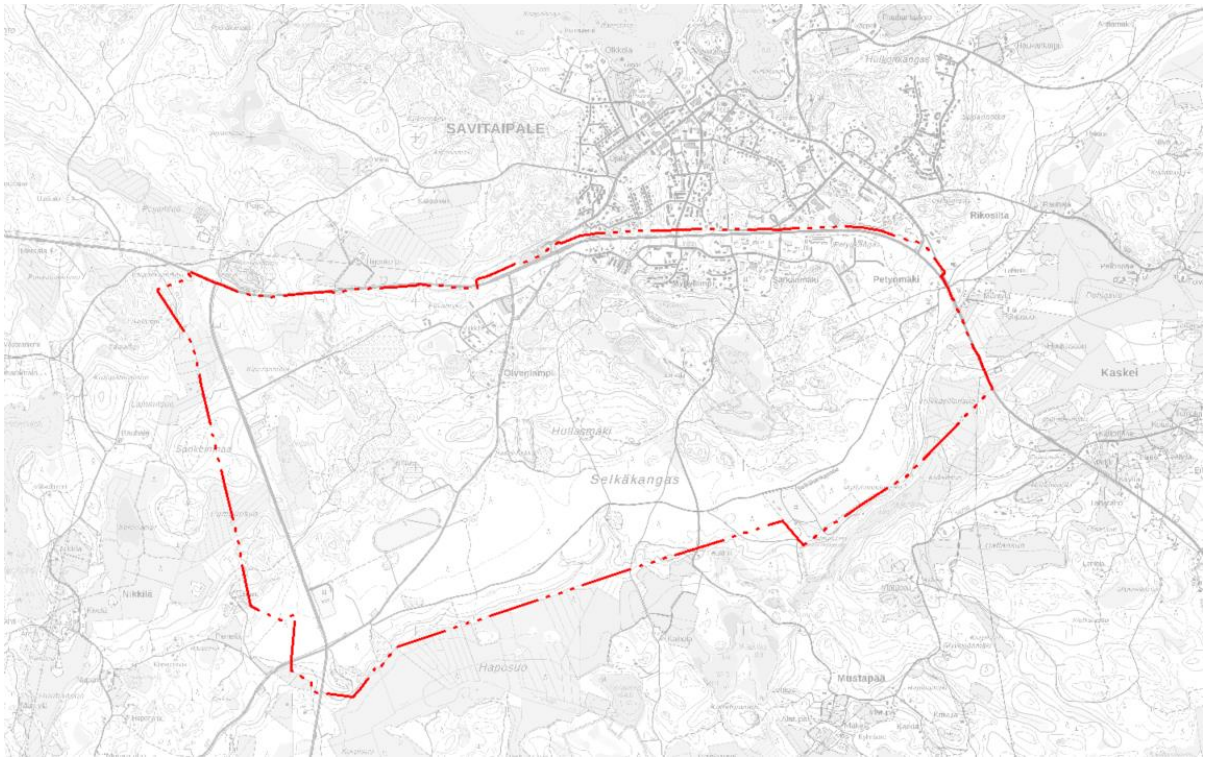

Kartta suunnittelualueen sijainnista. Suunnittelualue on ympyröity punaisella. Kartta-aineisto: Maanmittauslaitos 10/2025.

Osayleiskaavoituksen yleisenä tavoitteena on alueen maankäytön ohjaaminen ja kehittäminen sekä eri toimintojen yhteensovittaminen.

Kunnan ensisijaisena tavoitteena maankäytön suunnittelussa on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen taajama-alueilla. Osayleiskaavalla varaudutaan maltillisesti taajamarakenteen laajentamiseen ja tutkitaan uusien työpaikka- ja energiantuotantoalueiden osoittamista jo olemassa olevien alueiden yhteyteen. Olemassa olevia pieniä kylämäisiä alueita kehitetään taajaman läheisenä maaseutuna keskustaajamaa hajauttamatta. Kaavan tavoitteena on myös rakentamisen lupaprosessin sujuvoittaminen. Osayleiskaava toimii rakentamisluvan perusteena keskustaajaman läheisillä kyläalueilla ja ranta-alueilla.

Kaavan tavoitteisiin kuuluvat myös luonnonympäristöjen ja -arvojen huomioiminen ja turvaaminen, virkistyskäyttömahdollisuuksien tutkiminen, hyvien talousmetsien osoittaminen sekä pohjavesien hyvän tilan turvaaminen. Lisäksi kaavan tavoitteissa on huomioitu merkittävien kulttuuriarvojen säilyttäminen, olemassa olevien työpaikka-alueiden turvaaminen, yhdyskuntateknisten verkostojen ja alueiden tarpeiden sekä alueelle aiheutuvien ympäristöhäiriöiden huomioiminen.

Kaava-alueen koko on hiukan vajaa 880 hehtaaria.

2.2 SUUNNITTELUALUEEN NYKYTILANNE

Kunnan taajamarakenne on levittäytynyt nauhamaisesti valtatien eteläpuolelle. Alueelle on sijoittunut sekä pientalovaltaista asumista että pienteollisuutta. Asemakaavan eteläpuoliset osat ovat suurelta osin metsätalousvaltaista aluetta. Haja-asutusmaista vakituista asumista ja loma-

www.karttaako.fi

asumista on hyvin vähän. Alueella on muutamia pienvesistöjä, joiden rannoilla on asutusta tai lomarakennuksia.

Olvenlammen ympäristössä sijaitsee mm. maa-aineksen ottoalueita, kuivabetonitehdas, ampumarata, ravirata ja maisemoitu vanha kaatopaikka.

Suunnittelualue on suurelta osin pääasiassa maaseutumaista maisemaa, jossa vuorottelevat eri-ikäiset metsäalueet. Alueelle on myönnetty rakentamislupa aurinkovoimala-alueelle, joka sijoittuu Selkäkankaantien tuntumaan. Tämän osalta on tukeuduttu hankkeen aikana tehtyihin selvityksiin ja luvituksen tietoihin.

Suunnittelualueen pääliikenneverkon muodostavat seututiet Tuohikotti – Savitaipale ja Taavetti – Savitaipale. Kunnan katuverkkoa on Olvenlammen, Myllylammen ja Petynmäen alueilla. Alueen merkittävimmät yksityistiet ovat Mustapääntie ja Selkäkankaantie.

3 SUUNNITTELUTILANNE

3.1 YLEISKAAVAN SISÄLTÖVAATIMUKSET

Yleiskaavan sisältövaatimusten (AKL 39 §) mukaan yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:

1) yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys;
2) olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö;
3) asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus;
4) mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi- ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla;
5) mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön;
6) kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset;
7) ympäristöhaittojen vähentäminen;
8) rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9) virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys.

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa

3.2 VALTAKUNNALLISET ALUEIDENKÄYTTÖTAVOITTEET - VAT

Valtioneuvosto päätti valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2017. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa valtioneuvoston vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista. Valtioneuvoston päätös tuli voimaan 1.4.2018.

www.karttaako.fi

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet konkretisoituvat pääasiassa kaavoituksen kautta. Maakuntakaavoituksella on tässä keskeinen rooli.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaoteltu viiteen teemaan, jotka ovat toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen, tehokas liikennejärjestelmä, terveellinen ja turvallinen elinympäristö, elinvoimainen luonto- sekä kulttuuriympäristö ja luonnonvarat sekä uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Nyt vireillä olevaa Savitaipaleen osayleiskaavahanketta koskevat käytännössä erityisesti seuraavat tavoitteet:

- ***Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen***
- ***Uusiutumiskykyinen energiahuolto***
- ***Terveellinen ja turvallinen elinympäristö***
- ***Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat***

Alue sijoittuu osittain taajaman yhteyteen ja on osa toimivaa keskustakokonaisuutta. Liikkuminen alueelta palveluihin on helppoa ja kevyen liikenteen saavutettavissa. Kaava-alueelle sijoittuu kunnan alueella merkittävä ulkoilureitistö, joka jatkuu kaava-alueen ulkopuolelle. Lisäksi alueella on erilaisia ympäristöarvoja, jotka huomioidaan suunnittelussa.

Uusiutumiskykyinen energiahuolto liittyy alueella rakentamisluvan saaneeseen aurinkovoimahankkeeseen, joka on uusiutuva energianlähde. Aurinkovoiman hyödyntäminen olisi kannattavaa niin ilmaston kuin myös kansallisen huoltovarmuuden ja omavaraisuuden näkökulmasta.

3.3 MAAKUNTAKAAVA

Yleistä maakuntakaavasta

Maakuntakaava on kartalla esitetty pitkän aikavälin suunnitelma maakunnan yhdyskuntarakenteesta ja alueidenkäytöstä. Siinä sovitetaan yhteen valtakunnalliset ja maakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet. Yleispiirteisimpänä kaavana se on ohje kuntien kaavoitukselle ja muulle alueidenkäytön suunnittelulle. Maakuntakaava kattaa yleensä koko maakunnan alueen. Kokonaiskaavoissa käsitellään kaikki maankäyttömuodot, vaihekaavoissa vain tietyt teemat tai tietty alue.

Maakuntakaavat laaditaan maakunnan liitoissa ja kaavat hyväksyy maakuntavaltuusto. Valtuuston hyväksymään kaava-aineistoon kuuluvat kaavakartta sekä kaavamerkinnät ja -määräykset. Selostuksessa perustellaan ja esitellään kaavan ratkaisuja.

Savitaipale sijaitsee Etelä-Karjalan maakunnassa ja maakuntakaavan laadinnasta alueella vastaa Etelä-Karjalan liitto.

Voimassa olevat maakuntakaavat

www.karttaako.fi

Tällä hetkellä Etelä-Karjalassa on voimassa kolme maakuntakaavaa. Näistä vanhin on ympäristöministeriön 21.12.2011 vahvistama Etelä-Karjalan maakuntakaava, joka on kokonaismaakuntakaava. Siinä esitetään maakunnan yhdyskuntarakenteen ja alueidenkäytön perusratkaisut sekä maakunnan tavoiteltu kehitys noin vuoteen 2025. Maakuntavaltuusto hyväksyi maakuntakaavan 9.6.2010 yksimielisesti ja ympäristöministeriö vahvisti sen 21.12.2011. Osia siitä on kumottu tai kumoutunut vuosien saatossa. Lisäksi maakunnan alueella ovat osittain voimassa 19.10.2015 vahvistettu Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava (kauppa, matkailu, elinkeinot ja liikenne) sekä 6.9.2023 voimaan tullut Etelä-Karjalan 2. vaihemaakuntakaava (Lappeenrannan seudun jätevesiratkaisu).

Luumäen kunnan alueella näistä ovat voimassa Etelä-Karjalan maakuntakaava (2011) sekä vuoden 2015 Etelä-Karjalan 1. vaihemaakuntakaava (kauppa, matkailut, elinkeinot ja liikenne). Etelä-Karjalan liitto on tehnyt voimassa olevista maakuntakaavoista yhdistelmäjulkaisun (https://liitto.ekarjala.fi/maakuntasuunnittelu/aluesuunnittelu/maakuntakaavayhdistelma/). Maakuntakaavojen yhdistelmästä on kuva alla.

Maakuntakaavassa suunnittelualueelle on osoitettu muun muassa seutukeskuksen kehittämisaluetta (sk), työpaikka-alueita (TP-1), maa- ja metsätalousvaltaisia alueita, joilla ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Lisäksi alue on suurelta osin pohjavesialuetta (pv, rajaus maakuntakaavassa vanhentunut) sekä arvokasta harjualuetta (ge/h). Maakuntakaavan osoittamat kehittämistarpeet ja -rajoitteet huomioidaan osayleiskaavan suunnittelussa.

Alueella on lisäksi vireillä maakuntakaavan päivitys. Etelä-Karjalan maakuntahallitus päätti kokouksessaan 29.4.2019 maakuntakaavan päivitystyöstä. Kaava tulee tarkastelemaan maakunnan kehitystä vuoteen 2040 asti. Kaavassa käsitellään koko maakunnan tai useamman kunnan yhteiset, laajat maankäytön linjaukset sovittaen yhteen eri maankäytön tarpeet. Kaava laaditaan kokonaismaakuntakaavana.

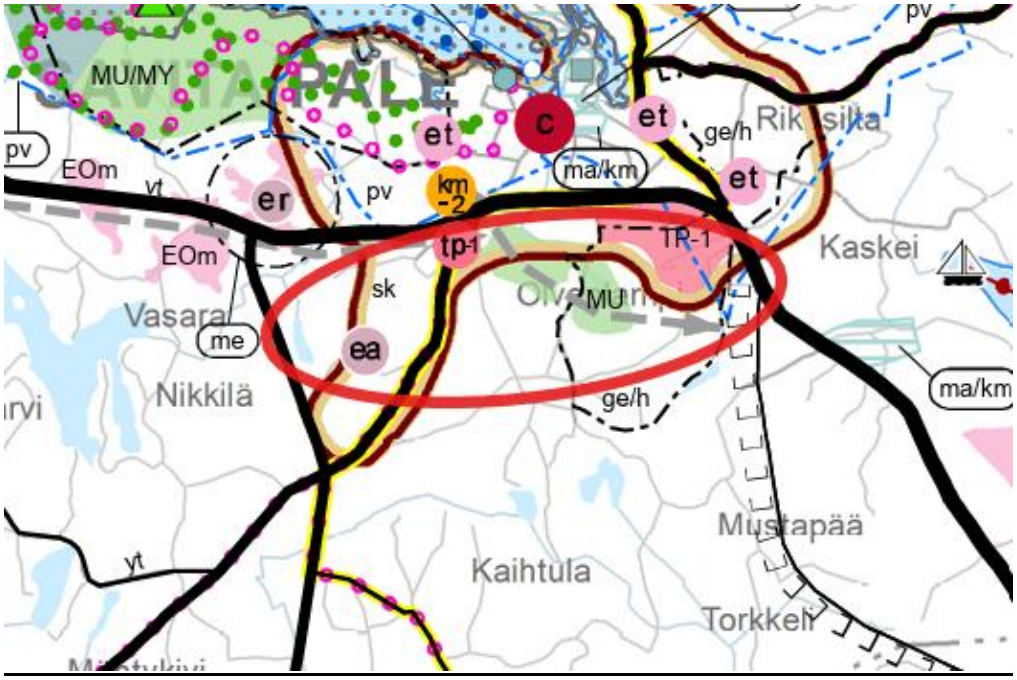

Suunnittelualue Etelä-Karjalan maakuntakaavojen yhdistelmässä. Suunnittelualuetta osoittaa punainen rajaus kuvan keskellä. Kartta-aineisto: EK liitto

www.karttaako.fi

3.4 OSAYLEISKAAVA

Alueelle ei ole laadittu aiemmin oikeusvaikutteista osayleiskaavaa, mutta oikeusvaikutukseton yleiskaava on laadittu alueelle 1990-luvulla. Lähimmät voimassa olevat yleiskaavat ovat pohjoisessa VT 13 toiselle puolelle sijoittuva Kirkonkylän osayleiskaava. Eteläosassa kaava-aluetta on voimassa Pienten vesistöjen rantayleiskaava, jonka M-aluetta tämä kaava-alue tulee pieniltä osin korvaamaan.

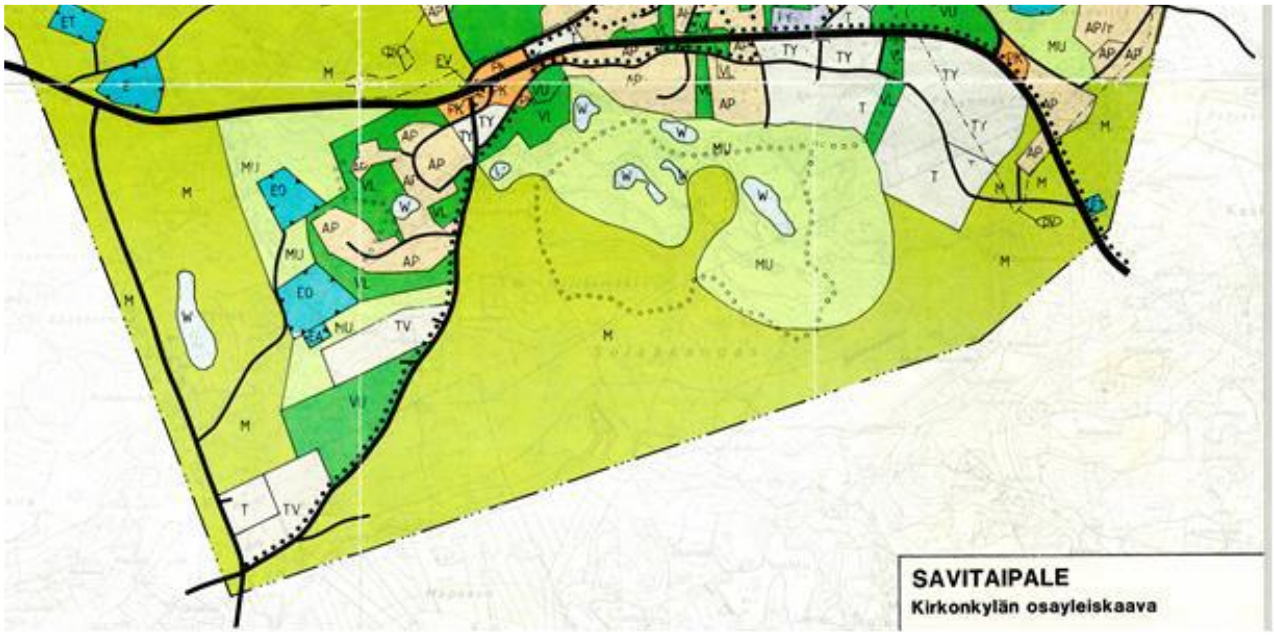

Oikeusvaikutukseton osayleiskaava

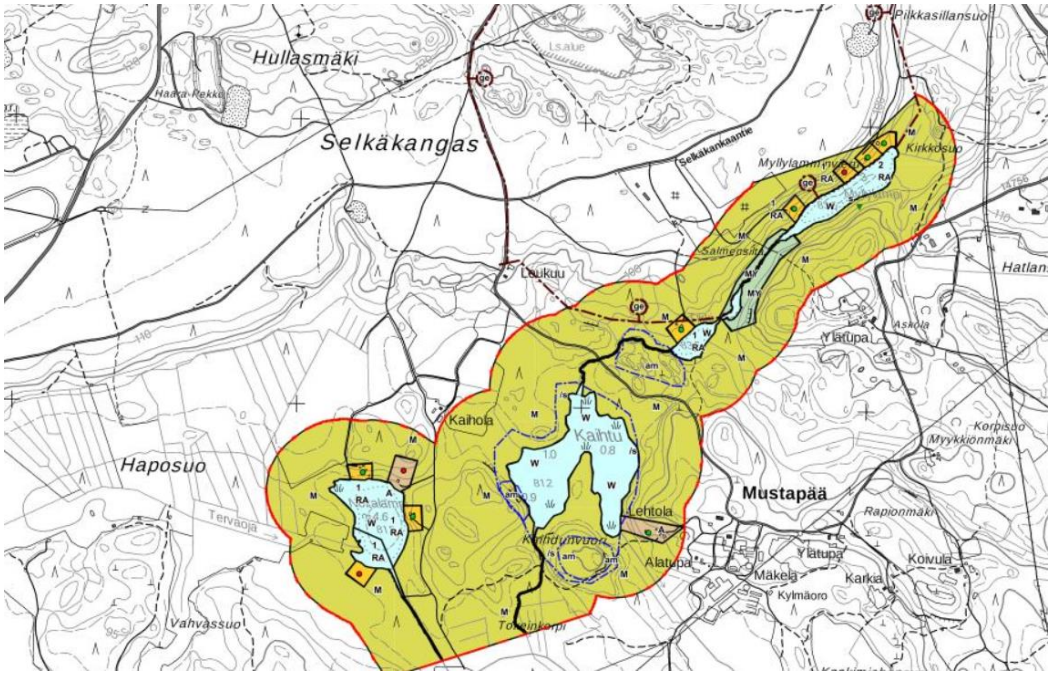

Pienten vesistöjen rantaosayleiskaava alueen eteläosassa

3.5 ASEMAKAAVA

www.karttaako.fi

Alueella on voimassa asemakaavoja. Näitä sijoittuu VT 13 lähialueelle kaava-alueen pohjoisosiin. Asemakaavan muutos on vireillä teollisuusalueella. Alueelle on suunniteltu aurinkovoimala-aluetta.

Kuva alueen asemakaavoista.

3.6 MUUT MAANKÄYTTÖÄ OHJAAVAT SUUNNITELMAT

Kaavatyössä on käyty läpi Savitaipaleen tuoreinta kuntastrategiaa, joka osaltaan toimii myös kaavatyötä ohjaavana suunnitelmana. Savitaipaleen kuntastrategian 2026-2030 arvopohjana on seuraavat teesit.

SYDÄMELLÄ	SOVUSSA	SISULLA
Toimintamme on ihmisläheistä ja laatutietoista. Parannamme jatkuvasti toimintaamme.	Yhteisöllisyys, kumppanuus ja suvaitsevaisuus ovat toimintaperiaatteitamme. Toimintamme on avointa ja osallistavaa.	Olemme rohkeita kehittäjiä. Rohkeuden ilmapiirissä uskallamme tarttua haasteisiin, kokeilla uutta ja oppia matkan varrella.

Lisäksi strategiassa on käsitelty seuraavia missioita ja visioita, joita kaavatyö pyrkii osaltaan toteuttamaan.

MISSIO	VISIO
Tuemme asukkaiden hyvinvointia tarjoamalla laadukkaat peruspalvelut ja edistämällä alueen elinvoimaa vastuullisesti ja yhteistyössä.	Houkutteleva sujuvan arjen kunta, jonka elinvoima on kääntynyt kasvuun.
Missio kuvaa kunnan olemassaolon tarkoitusta.	Visio kuvaa kunnan tavoittelemaa tulevaisuudentilaa.

www.karttaako.fi

3.7 RAKENNUSJÄRJESTYS

Savitaipaleella on kaavan laatimishetkellä ollut voimassa rakennusjärjestys, joka on tullut voimaan vuonna 2012. Uusi rakennusjärjestys on hyväksytty kunnanvaltuustossa 21.09.2026 § 23 ja tulee voimaan 1.11.2026.

Rakennusjärjestyksen määräyksiä on noudatettava, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

3.8 KAAVAN POHJAKARTTA

Kaavatyötä varten ei ole tarpeen laatia erillistä pohjakarttaa. Kaavatyön pohjana käytetään maamittauslaitoksen paikkatietomuotoista peruskartta-aineistoa 1: 10 000, tarvittaessa laserkeilausaineistoa ja vektorimuotoista kiinteistöraja-aineistoa.

4 LÄHTÖTILANNE JA SELVITYKSET

4.1 YLEISTÄ SELVITYKSISTÄ

Kaavatyön tulee perustua riittäviin selvityksiin, jotta on mahdollista arvioida kaavan merkittävät välittömät ja välilliset seuraukset. (Alueidenkäyttölaki 9 §, MRA 1§).

Kaavatyössä voidaan hyödyntää seuraavia jo valmiina olevia selvityksiä:

- Etelä-Karjalan maakuntakaavaa varten laaditut selvitykset. Tätä kaavatyötä koskettavat erityisesti seuraavat selvitykset:
    - Etelä-Karjalan ampumaradat – nykytilaselvitys, Etelä-Karjalan liitto 2025
    - Etelä-Karjalan ampumaradat - kehittämissuunnitelma 2025, Etelä-Karjalan liitto 2025
    - Virkistysalueselvitys
- Aurinkovoimalaa varten on laadittu seuraavia selvityksiä:
    - Hulevesisuunnitelma
    - Linnustoselvitys
    - Luontoselvitys (kasvillisuus)
    - Arkeologinen inventointi
    - Hiilitase
    - Geotekninen suunnittelu
    - Kangasvuokon siirtosuunnitelma 2024 (Arvoluonto, ei liitteenä)
- Kirkonkylän pohjoisosan yleiskaavaa varten on laadittu seuraavat selvitykset, joita on käytetty tässä yleiskaavatyössä:
    - Luontoselvitys (Sipari 2013)
    - Kulttuuriympäristöselvitys (Ahola T., 2013)

Kaavatyötä varten on laadittu tai laaditaan seuraavat selvitykset:

- Ympäristöarviointi (Sipari 2024)

www.karttaako.fi

4.2 LUONNONYMPÄRISTÖ

Hankealueelle on tehty useita luontoselvityksiä (Suomen Arvoluonto Oy, J. Sipari), osa aurinkovoimalahankkeen alueelle. Uusimman ympäristöarvioinnin maastoselvitykset toteutettiin keväällä-kesällä 2024. Uusimman raportin tulosten koonnissa on hyödynnetty myös aiempia luontoselvityksiä (Sipari 2013, Haimakka ja Pudas 2023) sekä laji.fi tietoja.

Alueen tausta-aineistona on myös käytetty Arvoluonnon laatimaan Kangasvuokon siirtosuunnitelmaa vuodelta 2024. Sitä ei ole liitetty aineistoon liitteeksi sen sisältämän sensitiivisen lajin sijaintitiedon takia. Raportti on kuitenkin toimitettu silloisen ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle, joka on huolehtinut siirtosuunnitelman toimeenpanon valvonnasta. Siirtoasiaa on käsitelty yleisellä tasolla Siparin raportissa.

4.2.1 Kasvillisuus ja luontotyypit

<u>Taavetintien ja Tuohikotintien välinen alue</u>
Osa-alueen keskiosassa on useita varsin laajoja soranottoalueita, muutamia entisiä peltoja sekä ampumarata. Keskiosan ja länsirajan suot on ojitettu ja Uuhijokea on paikoin ruopattu osa-alueella. Osa-alueen koillisrinne on pientaloaluetta. Keskiosassa on pieni teollisuusalue ja soranottoalue, joiden ympäristössä on melko laajalti joutomaita. Ampumaradan koillispuolella on vanha peitetty kunnan kaatopaikka, joka kasvaa nuorta mäntyä. Osa-alueella on itä/länsi suuntaista tiestöä ja runsaasti metsäkoneiden ajouria. Alueen metsät ovat talousmetsiä, osa ensiharvennusvaiheen metsiä ja osa keski-ikäistä harvennettua metsää. Luoteisosan Lammitsuon ojittamattoman alueen metsät olivat 2013 kookasta kuusivaltaista kangasmetsää, jossa oli todettavissa myös korpimaisia piirteitä. Soranottoalueet ovat laajentuneet merkittävästi kymmenen vuoden aikana. Harvennushakkuut Olvenlammen ympäristön metsissä ovat muuttaneet kasvillisuuden rakennetta mutta lajistomuutokset ovat olleet vähäisiä. Ampumaradan ja raviradan ympäristön muutoksilla ei ole ollut merkittävää vaikutusta alkuperäislajistolle. Joutomaiden hiljalleen kasvaessa uusia kulttuuribiotooppien lajeja on tullut joutomaille lisää.

Osa-alueen luonnon monimuotoisuus on laskenut Lammitsuon ja Uuhijoen varren avohakkuiden vuoksi. Iäkkäiden metsien avohakkuilla on ollut selvä heikentävä vaikutus hakatun alueen lajistoon (mm. liito-orava ja pikkusieppo hävinnyt alueelta). Alueen muun osan luontotekijät ovat säilyneet ihmistoiminnan vaikutuksesta huolimatta ennallaan alkuperäislajiston osalta. Moni biotooppityyppi on kuitenkin supistunut (esim. harju- ja metsäbiotoopit).

<u>Hullasmäen alue</u>
Sunnittelualueen keskiosan Hullasmäen on laakea moreenimäki. Mäen alarinteet ovat glasifluviaalista sedimenttiä, pohjoisrinne on hiekka- ja hietapitoista soraa ja etelärinne hietapitoista hiekkaa tai soraa, erityisesti mäen juurella on hietamaata. Mäen itä- ja länsirinteet ovat melko jyrkkäprofiilisia rajautuen harjuainekseen. Mäen länsipuolella on pienialainen delta ja sen vieressä vanha ja uusi sorakuoppa (Haara-Pekko). Pohjoisrinne on deltan proksimaalisivua, jonka ansiosta siellä on useita pieniä moreenikumpuja ja pienialaisia suppia.

Hullasmäen lakialueen ja eteläsivun metsät ovat mäntyvaltaisia kuivia kankaita (VT, CT). Mäen pohjois- ja itärinteillä kenttäkerroslajisto indikoi MT/OMT-kangasta ja kuusen osuus puustossa kasvaa. Hullasmäen alueen kasvilajisto on todettu monipuoliseksi mutta tavanomaiseksi ja

lajistossa tapahtuneet muutokset ovat olleet vähäistä. Mäen kautta tapahtuvan jatkuva liikenteen ansiosta kulttuuribiotoopeille tyypillinen kasvilajisto on yleistynyt jonkin verran. Sen sijaan rakenteellisesti Hullasmäen metsissä on tapahtunut selkeä muutos. Kymmenen viime vuoden aikana alueella on tehty varsin laajoja avohakkuita erityisesti mäen pohjois- ja itärinteessä. Tästä johtuen kookaspuustoista metsää Hullasmäen alueella ei juuri ole todettavissa.

Linnustossa metsien avohakkuut ovat vähentäneet tyypillisten metsälajien (esim. käpytikka, palokärki, peippo ja lepälintu) määriä alueella. Hakkuista on hyötynyt mm. metsäkirvinen, joka viihtyy myös hakkuualueilla ja hakkuualueiden reunamilla. Uhanalaisia lintulajeja aslueella ei ole todettu.

Sudenkorentoja tai perhosia ei alueella inventointikerroilla todettu eikä alueella todettu merkkejä liito-oravan oleskelusta alueella. Alueella ei ole ollut liito-oravalle sopivaa elinympäristöä. Lepakoita ei Hullasmäen alueella todettu inventointikerroilla.

Suppalammet

Saunalammen – Piklammen alue Hullasmäen ja Myllylammen taajaman välissä on luode-kaakko -suuntaisten harjujen ja niiden välisten lampien muodostama alue. Osa lammista on muodostunut suppiin. Alue on pinnanmuodoiltaan vaihteleva ja merkittävä pienmaisema. Alueen kaakkoisosassa harjujen välisellä sedimenttimaalla on muutamia taloja. Mustapääntie kulkee harjujen poikki talojen ja Piklammen luoteispään välistä. Muut polut ja pikkutiet ovat harjujen suuntaisia.

Alueen keskellä olevat matalat lammet, Hullaslampi, Särkilampi ja Myllylampi, ovat asutuksen ja pienten viljelysten hulevesien rehevöittämiä. Lampien rantoja kiertää paikoin järviruokovyöhyke ja rehevöitymistä indikoivia vesikasveja (mm. ulpukkaa ja uistinvitaa) oli todettavissa varsin runsaasti. Saunalampi ja Ahvenlampi ovat varsin luonnontilaisia. Ranta-asutus on aiheuttanut vain lievää rehvöitymistä lammissa. Suurempikokoinen Piklampi lampiketjun ylimpänä lampena on säilynyt luontonsa puolesta hyvin. Piklammessa kelluslehtisiä on niukemmin ja rantoja kiertää saravyöhyke (pääasiassa jouhisaraa). Piklammen rannat ovat rakentamattomia eikä lampeen ole päässyt merkittäviä ravinnevalumia. Piklampi on vesilintujen suosima vesi. Lammella on todettu pesivänä mm. telkkä, sinisorsa, tavi haapana ja heinätavi (VU-laji) sekä viime vuosina yksittäisiä naurulokkipareja (VU-laji).

Piklammen eteläpuolella luonnontilainen suojeltu varpuäme on osa Piklammen valuma-aluetta. Suon luoteisreunassa on pieni suppalampi ja matalat harjujaksot ovat alueelle tunnusomaisia. Rämeen kasvilajisto on monipuolinen mutta tavanomainen. Suon pienialaisuudesta johtuen suon linnusto on vähälajinen: mm. metsäkirvinen, metsäviklo, taivaanvuohi (NT-laji), kulorastas, mustarastas, peippo ja punarinta. Suo on sekä biotooppina että lajistonsa puolesta edustava luonnontilainen räme (Kuva 3.) ja pienine harjuineen se on myös maisemallisesti merkittävä.

Osa-alueen harjut ovat mäntykankaita (VT, alarinteet MT) ja harjujen alarinteet kuusivaltaisia tuoreita kankaita (MT). Soiden reunojen kuusivaltaisilla paikoilla oli todettavissa korpimaisia piirteitä. Joillakin harjurinteillä oli todettavissa myös lehtomaisuutta (OMT). Puusto alueen matalilla harjuilla on keski-ikäistä. Harjuilla 2013 inventoidut kangasvuokko -populaatiot ovat säilyneet entisen kokoisina (Kartta 5.). Lampien ympäristön alavammat alueet kasvavat ensiharvennusvaiheen taimikkoa. Viime vuosina alueella ei ole tehty merkittäviä hakkuita, sen sijaan monet taimikotovat kasvaneet ensiharvennusvaiheeseen. Metsämaiden lajisto todettiin monipuoliseksi mutta tavanomaiseksi. Piklammen läheisellä tieleikkauksella v. 2013 todettu

www.karttaako.fi

masmalokasvusto on edelleen elinvoimainen. Kasvusto lienee tullut paikalle ihmistoiminnan myötä.

Alueen biodiversiteetti (lajiston ja biotooppien moninaisuus) on säilynyt hyvällä tasolla ja alue on säilyttänyt myös maisemalliset erityispiirteensä hyvin. Alueen harjujaksot sekä Piklampi ja sen eteläpuolen luonnontilainen suojeltu suoalue harjuineen ja suppineen muodostaa merkittävän paikallismaiseman kokonaisuuden ja on tärkeä elinympäristö monille kasvi- ja elinlajeille (Kartta 5.). Alueen luontoarvot ovat säilyneet hyvin ja alue tulisi säilyttää nykytilassaan.

Myllylammen taajama

Myllylammen taajama Lappeenranta-Mikkeli -tien eteläpuolella on rakennettu osin deltan harjusorarinteeseen ja osin deltan proksimaalipuolen sedimenttipohjaiseen notkelmaan. Notkelman kautta virtaa Myllyoja eteläpuolen suppalammista Kuolimoon. Alkuperäislajisto notkelman alueella indikoi keskiravinteista lehtoa mutta alue on täysin rakennettu. Deltan länsiosan päällä on mm. urheilukenttä ja huoltamo ja deltan itäosassa Särkänmäen ja Petynkankaan teollisuusalue. Väliseen notkelmaan jää Myllylammin pientaloalue tiestöineen.

Osa-alueen kasvilajisto on monipuolinen. Tavanomaisen lehtojen ja kangasmetsien lajiston lisäksi kulttuuribiotoopeille tyypillistä lajistoa on todettavissa paljon. Koska merkittävää rakentamista alueella ei ole ollut, lajisto on varsin vakaa. Uhanlaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja ei ole todettu.

Monipuolinen kasvilajisto ja erilaiset biotoopit ylläpitävät alueella monipuolista linnustoa. Myllylammin ja Selkäkankaan alueella on tehty yli kymmenen vuotta talvi- ja kesälaskentoja, joiden perusteella lintulajisto ja reviirimäärät ovat vuosivaihtelusta huolimatta olleet varsin vakaat. Hieman vaativampia alueella esiintyviä lajeja ovat mm. mustapääkerttu, viitakerttunen, sirittäjä ja lehtokerttu. Uhanalaisia lintulajeja ei ole todettu.

Selkäkangas ja Petynkangas

Mikkelintien ja Taavetintien välinen Selkäkangas ja Petynkangas ovat osa laajasta sulamisvesivirtojen muodostamasta laaja deltasta. Deltan hienojakoisista maa-aineksista muostunut jyrkkä distaalisivu on etelään ja kaakkoon. Deltan lakialue on loivasti kumpuilevaa tai tasaista maata, jonka maaperä on hiekkaa, rapakivisoraa ja paikoin hietapitoista soraa tai pelkkää hietaa (esim. raviineissa ja supissa). Deltan proksimaalisivu on profiililtaan vaihtelevaa suppien, raviinien ja moreenikumpujen kirjomaa aluetta. Pääosin maaperä proksimaalisivulla on hiekkaa, soraa ja hietaa. Karu, kuuma ja kuiva maaperä kasvukaudella rajaa lajistoa merkittävästi mutta Selkäkankaan olosuhteisiin sopeutuneet lajit muodostavat lajistollisesti varsin vakaan ekosysteemin eikä siinä ole tapahtunut oleellisia muutoksia.

Deltan lakialueet ovat mäntyä kasvavaa kangasta (VT/CT). Muita puulajeja kasvaa alueella varsin vähän (Kuva 4.). Myös distaalireuna on mäntyvaltaista (VT/CT-kangasta, paikoin ClT-kangasta), samoin proksimaalisivun hieta- ja hiekkamaat. Hieman enemmin kuusta ja koivua on todettavissa muutamilla suppa-alueilla sekä Selkäkankaan pohjoisreunan moreenipeitteisillä mäillä, joilla kenttäkerroslajisto indikoi MT/OMT kankaita. Lisäksi yhdellä pienellä kumparealueella Selkäkankaan itäosassa kasvoi runsaasti lehtipuita ja kenttäkerroslajisto indikoi VRT-lehtoa. Deltan lakialueen ja distaalireunan kasvilajisto on alueella melko niukka ja tavanomainen, vain OMT- ja VRT -tyypin saarekkeissa oli todettavissa runsaammin lajistoa mutta niilläkin lajisto todettiin tavanomaiseksi.

Deltan alue on intensiivisen metsätalouden aluetta. Alueen mäntymetsät ovat korkeintaan keski-ikäisiä. Merkittävä osa alueen metsistä on ensiharvennettua tai nuorta taimikkoa. Avohakkuualueet ovat varsin laajoja (Ilmakuva 5.). Kolo- ja lahopuuta alueella on niukasti. Kasvilajisto on alueen kokoon nähden niukka. Marjoja tuottavat lajit, kuten puolukka ja mustikka, menestyvät deltalla hyvin. Tehokkaalla metsätaloudella ei näytä olleen merkittävää vaikutusta deltan kasviekosysteemiin eikä mahdolliset avohakkuut vaikuttane merkittävästi alueen kasvilajistoon.

Kangasvuokkoa lukuunottamatta rauhoitettuja tai uhanalaisia kasvilajeja ei Selkäkankaalla ja Petynkankaalla ole todettu. Kangasvuokko (VU-laji) menestyy deltan hietaisimmilla paikoilla ja kangasvuokkojen kanta on ollut vakaa. Petynkankaan teollisuusalueen kangasvuokkojen siirto toiselle alueelle merkitsee Petynkankaan osalta kasvilajiston statuksen laskua. Petynkankaan alueelle ei tällöin jää enää merkittäviä kasvilajeja, jotka pitäisi ottaa huomioon alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Petynkangas ja Selkäkangas ovat perinteistä tehometsätalouden aluetta. Metsiä on avohakattu laajalti, puusto on korkeintaan keski-ikäistä, suurin osa puustosta on nuorta ensiharvennusvaiheen mnännikköä tai mäntytaimikkoa ja hoitoalojen puusto on yksilajista ja tasaikäistä. Luonnontilaisia metsiä ei alueella todettu, niinkuin ei koko suunnittelualueella. Nykytilassaan Petynkankaan ja Selkäkankaan kangasmetsien biodiversiteetti (lajisto ja biotoopit) on pysynyt vakaana alueen metsien hakkuista huolimatta.

Yhteenveto

Savitaipaleen kirkonkylän osayleiskaavan eteläisessä osassa on tehty ympäristöarviointi 2013 (Sipari 2013) ja Petynkankaalla ja Selkäkankaalla 2023 (Haimakka, Pudas 2023 sekä Pudas 2023). Tässä kokoavassa ympäristöarvioinnissa (Sipari 2024) kerättyjen maastohavaintojen lisäksi on käytetty hyväksi em. lähteiden tietoja sekä lajitietoja muista lähteistä (mm. Tiira.fi, Laji.fi). Yhtenä tavoitteena on ollut selvittää mm. selvitysalueen luontoon liittyviä mahdollisia riski- ja muutostekijöitä syineen.

Suunnittelualueen metsät ovat suurimmaksi osaksi tuoretta tai lehtomaista kangasta. Puusto suunnittelualueella on korkeintaan keski-ikäistä, avohakkuita ja nuoria taimikoita on paljon. Suunnittelualueen eteläosa, Selkäkangas ja Petynkangas, ovat kuivaa kangasmetsää ja alue on ollut jo pitkään tehometsätalouden piirissä. Iäkästä metsää niille tyypillisine lajeineen ei tässä inventoinnissa suunnittelualueella todettu.

Vanhaa metsää ja sille tyypillistä lajistoa todettiin pienenä alana suunnittelualueen luoteiskulmasta vuoden 2013 inventoinnissa. Suunnittelualueen luoteisosassa, Lammitsuon ympäristössä, inventointiin 2013 iäkkäämpi kuusivaltaista korpea, joka todettiin liito-oravalle soveliaaksi elinympäristöksi. Korven eteläisimmässä osassa todettiin sekä 2013 että vuoden 2013 jälkeen pikkusiepon reviiri useana kesänä. Korven pohjoispuolella, suunnittelualueen välittömässä läheisyydessä, todettiin liito-orava pellonreunan vanhassa haavikossa. Korpi ja suunnittelualueen rajalla ollut haavikko avohakattiin 2010-luvun lopulla, jolloin myös iäkkäitä metsiä elinympäristönä suosivat lajit katosivat Lammitsuon alueelta. Liito-orava on lähes kadonnut suunnittelualueen metsistä, ja sitä voi tavata nykyisin vain taajamissa.

Olvenlammen länsipuolen harjulla todettiin 2013 kangasvuokkoa. Laji on säilynyt harjulla, koska se ei ole kuulunut soranottoalueeseen. Saunalammen pohjoisrinteessä, Hullasmäen pohjoisrinteessä

ja pohjoispuolen suppalampien vällisillä harjuilla kasvaa joitakin kangasvuokkoja, jotka todettiin 2013 inventoinnin yhteydessä. Petynkankaalla ja Selkäkankaalla todettiin jo 2013 monia kangasvuokon kasvupaikkoja. Vuoden 2023 inventoinnissa (Haimakka, Pudas) ja vuoden 2024 inventoinnissa (Sipari) löydettiin vielä lisää kasvustoja (havainnot on koottu Karttaan 9.). Kasvustot ovat elinvoimaisia. Lähinnä niiden riskitekijänä lienee rakentaminen ja keräily tai hävittäminen, joka saattaa olla syynä Rikosillan kangasvuokkopopulaation katoamiseen. Metsänhoitotoimet eivät ole vaikuttaneet haitallisesti kangasvuokon esiintyvyyteen suunnittelualueella. Laji voi hyötyä avohakkuista kasvupaikan valon määrän ja paahteisuuden lisääntyessä. Petynkankaan teollisuusalueen kangasvuokkojen siirto muuttaa alueen lajistollisen statuksen tavanomaiseksi, sillä muu todettu lajisto on tyypillistä kangasmetsien lajistoa.

Metsänhoitotoimet eivät ole suunnittelualueen nykymetsissä vaikuttaneet merkittävät metsälajien menestykseen. Nuorehkojen kangasmetsien tyyppilajisto kestää puuston poiston varsin hyvin. Jotkut lajit voivat jopa hyötyä metsien hakkuista (linnuista esim. metsäkirvinen ja kehrääjä).

Suunnittelualueen vedet ovat pieniä järviä, suppalampia, puroja ja ojia, joista vain pieni osa on luonnontilaisia tai lähes luonnontilaisia (Hullaslampi ympäröivine soineen, Piklampi ja sen eteläpuolen räme (suojeltu alue) sekä Selkäkankaan distaalirinteen lähteet). Suunnittelualueen suot on ojitettu ja Uuhijokea on ruopattu suunnittelualueella. Suunnitelualueen muita pienvesiä vaivaa hulevesien ravinteisuus ja ojitusten aiheuttama humuskuormitus, joka rehevöittää suunnittelualueen vesiä. Rehevöitymiskehitys näkyy eutrofisuutta indikoivien ranta-ja vesikasvilajien runsastumisena ja kasvavana ruskeavetisyytenä. Itse rantarakentaminen suunnitttelualueella on ollut vähäistä eikä se ole vaikuttanut vesiluontoon.

Suunnittelualueen luonnonmaisemat koostuvat harjuista – erityisesti Hullasmäen pohjoispouolen suppalammista ja niiden välisistä harjuista – Hullasmäen ja Petynkankaan länsiosan suppa- ja raviinikentistä sekä Selkäkankaan distallirinteen raviineista. Suunnittelualueen harjut sekä suppa- ja raviinikentät lajistoineen ovat säilyneet varsin hyvin ihmistoiminnan vaikutuksesta huolimatta. Suppa- ja raviinialueilla teiden rakentaminen ja metsäkoneiden ajourat ovat merkittävin maisemaa muokkaava tekijä. Selkäkankaan distaalireunassa puolestaan soranotto muuttaa merkittävästi maisemaa ja soranoton laajentuessa sillä on vaikutusta myös alueen pohjavesivarantoihin. Tienrakennuksesta tai soranotosta ei todettu merkittäviä lajistovaikutuksia mutta maisemalliset tekijät ovat olleet selviä ja pysyviä.

Suunnittelualueen lajisto on tyypillistä alueella esiintyvien biotooppien lajistoa. Kasvilajeista kangasvuokko on uhanalainen laji (VU-laji), jonka esiintymät voi turvata jättämällä kasvualueet nykytilaansa. Metsänhoitotoimia ei kasvupaikoilla tarvitse rajoittaa mutta hakkujätteitä ei tulisi kasata kasvustojen päälle ja ajolinjojen tulisi kiertää kasvupaikat. Kirjoverkkoperhosen (rauhoitettu laji) esiintymisalue tulisi jättä nykytilaansa. Muulle lajistolle eri maankäyttömuodot nykylaajuudessaan eivät ole uhkatekijä, osa voi jopa hyötyä ihmistoiminnasta (esim. metsähakkuista).

Suunnittelualueen merkittävät luontokohteet ovat Hullaslampi ja sitä ympäröivät harjut (/m), Piklampi ja sen eteläpuolinen suojeltu räme sekä ympäröivät harjut (/m), Piklammen itäpuolen kangasvuokkoesiintymä (/s), Selkäkankaan deltan distaalirinteen raviini ja sen kangasvuokot Pilkkasillansuon kohdalla (/m, /s), Selkäkankaan deltan distaalirinteen raviini ja sen lähteikkörinne Haposuon edustalla (/m, /s).

Merkittäviä edelleen seurattavia kohteita ovat Olvinlammen alueelle siirrettyjen kangasvuokkojen menestyminen, Piklammen itäpuolen kangasvuokkoesiintymän menestyminen sekä Selkäkankaan deltan runsaimpien kangasvuokkoesiintymien menestys (distaalirinne Leukuun kohdalla sekä deltan päällä oleva esiintymä Hullasmäen eteläpuolella).

Ympäristöinventoinnin kartta-aineisto ei ole julkista aineistoa sen sisältämän yksityiskohtaisen lajitiedon vuoksi, mutta se toimitetaan ympäristöviranomaisille lausuntopyynnön liitteenä.

4.3 MAISEMA JA RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Kulttuuriympäristöselvitys
Suunnittelualueelle on laadittu kulttuuriympäristöselvitys (T. Ahola 2013). Selvityksessä kuvataan hankealueen ja ympäristön maiseman nykytilaa, ominaispiirteitä sekä maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteita sekä arvioidaan hankkeen maisemavaikutuksia niin lähialueen asukkaille, alueella liikkuville kuin maiseman ja kulttuuriympäristön arvokohteille.

Tehtävänä oli laatia selvitys tarkastelualueen kulttuurihistoriallisista tunnuspiirteistä ja nykytilasta sekä osoittaa historiallisia, maisemallisia ja rakennushistoriallisia arvoja omaavat alueet ja kohteet. Asetettu tavoite edellytti alueen kehitysvaiheiden ja rakennetun kulttuuriympäristön nykytilan selvittämistä. Työmenetelminä käytettiin maastokäyntejä, valokuvadokumentointia, rakennusinventointia, karttahistoriallista ja kirjallisuusselvitystä sekä haastatteluja.

Alueen kehitysvaiheita selvitettiin kirjallisuudesta ja vanhoilta kartoilta. Tarkasteltavina teemoina olivat: asutushistoria, liikenne, kartanon elinkeinotoiminta ja kartanokylän aluerakenne. Lähteenä käytettiin paikallishistorioita, yleisteoksia ja vanhoja karttoja. Rakennuksia koskevia historiatietoja kerättiin rakennusvalvonnan lupa-asiakirjoista, kirjallisuudesta, vanhoista valokuvista ja kartoista ja aikaisemmista inventoinneista, joiden tietoja samalla myös päivitettiin. Kirkonkylän keskustan osalta arvokkaana lähteenä oli Viljo Kotisalon muistelmat (käsikirjoitus). Tietoa alueen rakennusten historiasta saatiin inventoitujen kiinteistöjen omistajilta.
Rakennettujen alueiden nykytilasta kerättiin havaintoaineistoa maastokäynnein: tarkasteltiin rakennetussa ympäristössä näkyvien eri aikavaiheiden tunnistettavuutta (säilyneisyyttä), alueellista eheyttä ja erityisiä tunnusmerkkejä, kuten arkkitehtonisia, historiallisia ja ympäristöllisiä erityispiirteitä.

Maastotyöt tehtiin vuoden 2013 kesällä ja syksyllä. Raportoidut tiedot inventoitujen rakennusten nykytilasta perustuvat rakennusten ulkopuolelta tehtyihin havaintoihin ja haastattelutietoihin.

ARVIOINTI JA SUOSITUKSET
Selvityksessä määritetään suunnittelualueen rakennetun kulttuuriympäristön ja kulttuurimaisemien kulttuurihistoriallista ominaisluonnetta ja alueella ilmeneviä paikallis-, rakennus- ja maisemahistoriallisia sekä visuaalisia arvopiirteitä. Tavoitteena on rajata alueet ja kohteet, joissa historiallisia rakenteita on vielä havaittavissa sen laatuisina, että niiden vaaliminen on rakennettujen ympäristöjen kulttuurihistoriallisen monipuolisuuden ja merkityksen kannalta olennaista.

Kulttuurihistoriallinen arvottaminen tarkoittaa työn tutkimusosion ja maastohavaintojen perusteella valittujen alueiden ja kohteiden arvon erittelyä ja analysointia perusteluksi sille, mitkä

www.karttaako.fi

kohteet ja alueelliset piirteet esitetään säilytettäväksi. Arvottaminen on siten kulttuuriympäristön vaalimisen perusta. Kohteen kulttuurihistoriallisen arvon suhde muihin tarpeisiin ja arvoihin punnitaan vasta varsinaisessa suunnittelussa ja päätöksenteossa.
Kohteet ja aluekokonaisuudet luokiteltiin arvotekijöidensä painoarvon perusteella käyttäen seuraavaa kolmijakoista luokitusta. Arvoluokittelun perusteet esitetään kohdekuvauksissa (luvussa 7).

RH Rakennushistoriallisesti ja arkkitehtonisesti arvokas
H Historiallisesti arvokas (asutus-, talous-, sivistys-, aate- ja/tai sosiaalihistoriallinen painoarvo)
Y Kyläkuvallisesti tai maisemallisesti arvokas

Luokittelukriteerit:
• harvinaisuus tai ainutlaatuisuus (paikallinen harvinaisuus; ikä: ennen vuotta 1900)
• historiallinen tyypillisyys alueelle (paikallinen tyypillisyys)
• aluetta tai tiettyä aikaa kuvaavat tyypilliset piirteet (edustavuus)
• alkuperäisen tai sitä vastaavan maankäytön, rakennuksen käyttötarkoituksen, rakentamistavan, arkkitehtuurin tai tyylin ilmeneminen ja jatkuminen (alkuperäisyys, toiminnallinen edustavuus)
• merkitys historiallisen tapahtuman tai ilmiön todisteena tai siitä kertovana ja tietoa lisäävänä esimerkkinä (avainkohde, historiallinen todistusvoimaisuus)
• näkyvissä olevat eri aikakausien maisematilat, rakenteet, materiaalit ja tyylipiirteet, jotka ilmentävät luontevasti maankäytön, rakentamisen, hoidon ja käytön historiaa ja jatkuvuutta (historiallinen kerroksisuus, kertovuus)
Kohteiden arvoluokittelussa painotettiin rakennusten ulkoasun historiallista säilyneisyyttä sekä edustavuutta rakennustyyppinä ja alueen kehityksen kuvaajana. Rakennushistorialliseen arvoon vaikuttaa rakennusten säilyneisyys, jolla ei viitata rakennuksen tekniseen kuntoon.

SUUNNITTELUSUOSITUKSET JA ALUEELLINEN TARKASTELU
Ympäristön arvot koskevat läheisesti jokaista asukasta ja alueiden säilyminen vaatii asukkaiden ja kiinteistön omistajien osallistumista ja panosta. Kulttuuriympäristöselvitys onkin tarkoitettu avoimen, alue- ja rakennussuojelua koskevan keskustelun pohjaksi. Tavoitteena on, että asiantuntijoiden, asukkaiden ja päättäjien yhteistyönä löydetään suuntaviivoja Savitaipaleen kirkonseudun kehittämiseksi alueen kulttuurihistoriallinen ja maisemallinen identiteetti säilyttäen ja sitä vahvistaen.

Inventointikohteiden arvoperusteet ja niiden pohjalta annetut suunnittelusuositukset on laadittu kulttuuriympäristön kaavallisen tarkastelun tueksi ja perusteiksi.

K1 Kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde
A1 Kulttuurihistoriallisesti arvokas alue
K2 Kulttuurihistoriallisia tai/ja kyläkuvallisia arvoja omaava kohde
A2 Kyläkuvallisia tai maisemallisia arvoja omaava alue

Suojeluarvoja
Suojelumääräyksillä turvataan kohteen/rakennuskokonaisuuden historiallisten ja kyläkuvallisten arvojen säilyminen.

K 1 Kulttuurihistoriallisesti arvokas kohde (punainen pallo)

www.karttaako.fi

Suojeluarvoja. Rakennusta tai rakennuksia ei saa purkaa. Korjausrakentamisessa ja muissa toimenpiteissä tulee säästää rakennuksen mittasuhteisiin, julkisivumateriaaleihin ja tyylillisiin yksityiskohtiin perustuvat tunnuspiirteet sekä vaalia rakennuksen autenttisia tai sen historian kannalta tietoarvoltaan merkittäviä rakennusosia.
Museoviranomaiselle tulee varata tilaisuus lausunnon antamiseen ennen suojelukohteita koskevien lupahakemusten ratkaisemista tai muun kohteessa tai sen lähiympäristössä tehtävien toimenpiteiden suunnittelun yhteydessä. Suojelurakennuksesta tulee tehdä tarpeen vaatiessa tarkempi selvitys, joko rakennusinventointi asemakaavoitusta varten tai rakennushistoriaselvitys saneerauksen suunnittelun lähtötiedoiksi.
Uudisrakentamisessa on otettava huomioon kulttuurihistoriallisesti arvokkaalla alueelle olevien rakennusten ja ympäristön säilymisen turvaaminen.

A 1 Kulttuurihistoriallisesti arvokas rakennettu ympäristö (k) tai kulttuurimaisema (m) (punainen / tumman vihreä aluerajaus)
Suojeluarvoja. Alue säilytetään ennallaan. Kulttuuriympäristöarvoiltaan merkittävään aluekokonaisuuteen sisältyvät suojeltavat rakennukset tai rakenteet on hyvä yksilöidä suojelumerkinnän määräyksissä tai kohdekohtaisella kaavamerkinnällä.

Rakentaminen tulee sopeuttaa mittasuhteiltaan, muodoltaan ja julkisivumateriaaleiltaan rakennetun ympäristön ja maiseman luonteeseen sekä rakennushistoriallisiin/kyläkuvallisiin/maisemallisiin tunnuspiirteisiin. Kulttuuriympäristöarvoja ovat rakennusten lisäksi muut kulttuurihistorialliset rakenteet ja viherympäristö, kuten mahdolliset puukujat, puutarhat, vanha tiestö ja pihanmuodostustapa.
Alueella tehtävien ilmoituksen/luvanvaraisten toimenpiteiden yhteydessä on kuultava museoviranomaisia.

Alueen rakennuskannasta tulee tarpeen vaatiessa tehdä rakennusinventointi/rakennushistoriaselvitys, joka tarkkuudeltaan riittää asemakaavan tai yksittäisen kohteen suojelutarkastelun lähtöaineistoksi.

s = lisämerkintä asemakaavalla suojeltujen rakennusten kohdalla.

Erityisarvoja
Yleiskaavamääräyksillä, kuten rakentamis- ja suunnittelumääräyksillä tai osa-alueiden erityisominaisuuksia osoittavilla kaavamerkinnöillä, ohjataan maankäyttöä ja rakentamista säilyttämään rakennettu ympäristö historiallisesti monipuolisena ja visuaalisesti rikkaana. Tavoitteena on mahdollistaa kulttuuriympäristöarvojen ja moni-ilmeisen kyläkuvan kannalta tärkeän rakennuskannan säilyminen esim. määrittelemällä suojelutavoitteet ja/tai alueen täydentämis- ja eheyttämisperiaatteet.

K 2 Kulttuurihistoriallisia tai/ja kyläkuvallisia arvoja omaava kohde (sininen pallo)
Kohde omaa rakennustaiteellisia/historiallisia arvoja tai sillä on merkittävyyttä osana laajempaa kyläkuvallisesti arvokasta aluetta (kohde yksilöidään esim. aluemerkinnän määräyksessä; viitataan selvityksen kohdeluetteloon/inventointiin).

Korjausrakentamisessa ja muissa toimenpiteissä tulee säästää rakennuksen mittasuhteisiin, julkisivumateriaaleihin ja tyylillisiin yksityiskohtiin perustuvat rakennushistorialliset tunnuspiirteet (säästävä/palauttava korjaaminen).

www.karttaako.fi

Purkamislupaa harkittaessa on arvioitava suunniteltujen toimenpiteiden vaikutuksia kulttuuriympäristön arvoille/kyläkuvalle sekä kuultava asiasta asiantuntijaviranomaista (Museovirasto).

Kohteesta tulee tarpeen vaatiessa tehdä yksityiskohtaisempi rakennusinventointi. Tarkemman kaavallisen ohjauksen tarve arvioidaan asemakaavoituksen yhteydessä.

A 2 Kyläkuvallisia (k) tai maisemallisia arvoja omaava alue (m)
(sininen / vaalean vihreä aluerajaus)
Alue kestää muutoksia, mutta rakentamisen tulee rakennustavaltaan ja sijoitukseltaan sopeutua olemassa olevan rakennetun ympäristön ja/tai kulttuurimaiseman luonteeseen (arvotekijöinä esim. tiivis/väljä rakennuspa, rakennuspaikan valinta, korkotaso, rakentamisen mittakaava, julkisivumateriaalit, näkymälinjat, vanhat kulkuväylät, rantarakentamisen perinne). Arvotekijät on lueteltu kohdekuvauksissa.

Aluekokonaisuuden sisältä voidaan tarvittaessa yksilöidä kulttuuriympäristöarvojen kannalta merkittävimmät rakennukset/rakenteet tai osoittaa niiden suojelutavoitteet kohdekohtaisella kaavamerkinnällä.

Rakennustavaltaan yhtenäisten alueiden täydennysrakentamisessa tulee noudattaa vähintäänkin yhtenäisen monimuotoisuuden periaatetta (yhteisinä nimittäjinä esim. kattokaltevuus, rakennuksen etäisyys tontin reunasta, julkisivumateriaali, massoittelu, piharakennusten yhtenäisyys, tmv.). Jos oleva rakennus korvataan uudella, uuden rakennuksen on ulkoasultaan ja mittasuhteiltaan sovelluttava vanhaan pihapiiriin tai miljööseen.
Mikäli sijainniltaan keskeisellä paikalla olevaan taajamakohtaan kohdistuu eheyttämis/tiivistämistarvetta, on alue suunniteltava ottaen huomioon alueen erityispiirteet. Rakentamisen tulee soveltua käyttötarkoitukseltaan, sijainniltaan ja mitoitukseltaan lähiympäristössä mahdollisesti säilyneeseen kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen rakennuskantaan ja miljööarvoihin.

Inventoidut kohteet
Edellä kuvatun kohdeluokittelun ulkopuolelle jäävät inventointikohteet ovat mukana selvityksen karttaliitteessä 2c. Ne ovat inventoitu kaavallisen suunnittelun tausta-aineistoksi vuosina 1990 tai 2013. Kyseessä on tavallisesti kyläkuvan historiallista monimuotoisuutta tukeva kohde, joiden rakennushistoriallisissa arvopiirteissä on tapahtunut muutoksia siinä määrin, että niiden historiallinen edustavuus on heikentynyt.

Lisäksi on kohteita, jotka on alun perinkin inventoitu lähinnä vain niiden rakennusajan perusteella (esim. ennen vuotta 1940).

Osa vuonna 1990 inventoiduista rakennuksista oli purettu.

Nämä inventoidut kohteet on merkitty seuraavilla symboleilla:
oranssi pallo = inventointikohde, jolla on tämän kulttuuriympäristöselvitystyön yhteydessä arvioitu olevan merkitystä tietyn alueella harvinaistuvan rakennustyypin vaalimisen, modernin rakennusperinnön, taajamakuvan ja/tai A1 tai A2 -aluekokonaisuuden historiallisen

kerroksellisuuden kannalta. Suositeltavana menettelynä voidaan pitää museoviranomaisten kuulemista kohdetta koskevan lupakäsittelyn yhteydessä (julkisivuun kohdistuva toimenpide, purku, lisärakentaminen).
vihreä kolmio = inventointikohde

Rakennustavaltaan yhtenäiset alueet
Lyhyellä aikavälillä rakentunut, rakennustavaltaan yhtenäinen pientaloalue.

Korjaus- ja täydennysrakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen tunnuspiirteet.
Ks. A2: yhtenäisen monimuotoisuuden periaate

ALUE VT 13 ETELÄPUOLELLA

Vt 13:n eteläpuoli oli aina 1960-70-luvulle asti pääasiassa rakentamatonta metsäympäristöä. Tämä Salpakankaaseen kuuluva harjualue on korkokuvaltaan vaihtelevaa, pienten lampien ja suopainanteiden värittämää kangasmaastoa. Ennen valtatien valmistumista alueella oli pari vanhempaa yksittäistaloa, kuten Huhmarmäki ja Särkilämpi, muutamia sotien jälkeen rakennettuja omakotitaloja Tuohikotintien ympärillä ja kaksi upseeriparakkia Petäjätiellä. Nykyään valtatie erottaa alueen muusta taajamasta ja sen eteläpuolella kulkevan kokoojakadun ympärille on rakentunut kohtuullisen laaja asunto- ja teollisuusalue. Vanhat tiet eli Tuohikotintie ja Mustapään kylätie ovat säilyneet käytössä valtatien eteläpuolella. Valtatien rakentaminen muutti Tuohikotintien liittymän uuteen paikkaan, myös urheilukentän lounaispuolella ollut huoltamotoiminta on siirtynyt taajaman läntiseen liittymään (ABC-ketju).

YKSITTÄISET KOHTEET
Kohteet Arvot Suositus
43, 44 Petäjätien aliupseeriparakit RH K2
Tyyppi Puolustusvoimain rakennukset

Perusteet
Petäjätielle 1940-luvun alussa rakennetut upseeriparakit kuuluvat siihen lukumääräisesti melko suureen parakkikasarmien ryhmään, joka syntyi Itä-Suomeen, erityisesti Salpalinjan lähiympäristöön, viime sotien aikana.

Petäjäntien upseeriparakit ovat säilyttäneet hyvin rakennushistorialliset tunnuspiirteensä (RH), mutta niiden historiallinen edustavuus on heikentynyt ympäristön muuttumisen myötä. Yleistä sotahistoriallista merkitystä niillä on kuitenkin osana laajempaan armeijan 1940-41 toteuttamaa parakkiverkkosuunnitelmaa, joka ajoittuu Salpalinjan kanssa samaan sotahistorialliseen aikavaiheeseen.

Kuvaus
Parakkirakentaminen on tiettyinä ajanjaksoina ollut vallitseva sotilasmajoituksen järjestämistapa. Parakkien sijoittelu, kuten koko armeijankin, ratkaistiin valtakunnallisen strategisen suunnittelun puitteissa, ei paikallisilmiönä, ja parakit myös suunniteltiin keskusjohtoisesti (arkkitehti Elsi Borgin suunnittelemat tyyppipiirustukset). Nyt tarkastelussa

www.karttaako.fi

olleelta suunnittelualueelta löytyi kaikkiaan viisi parakkirakennusta, joista kaksi Petäjätieltä, yksi vanhalta koulutontilta ja kaksi Pöksänlahdesta.

Petäjätiellä alkuperäisiltä piirteiltään säilyneet parakit, kaksi aliupseeriparakkia alkuperäisine ulkorakennuksineen, sijaitsivat niille tyypillisessä ympäristössä, mutta viimeisen puolen vuosisadan aikana kirkonkylätaajama on laajentunut etelään ja parakit ovat nykyään omakotialueen reunatontteina. Kyseessä on alun perin ollut kolmen parakin alue, mutta yliupseeriparakki sijaitsee n. 400 metrin päässä taajaman sisällä.

Muut inventoinnit

Osa-alueelta vuonna 1990 inventoitujen kahden pientalon, Huhmarmäki ja Kumpula, ei tämän selvityksen yhteydessä arvioitu omaavan suojeluarvoja. Kumpikaan ei liity laajempaan historiallisesti tai ympäristöllisesti arvokkaaseen kokonaisuuteen. Huhmarmäki (79) on noin arviolta 1900-luvun alkuvuosina perustettu yksittäisasumus vanhan Taavetintien varrella. Asuinrakennus on siinä asussa, johon se on rakennettu vaiheittain 1900-luvun alkupuoliskon aikana. Pitkään asumattomana olleen talon entiselle peltolohkolle on rakennettu 1960-luvun lopulla pieni teollisuushalli. Tien toisella puolella on 1970-80-luvun pientaloasutusta. Kumpula (81) on rakennettu Kirkonmiehen peltomaista erotetulle tontille 1921, laajennettu ja uudistettu kokonaisvaltaisesti 1950-luvulla, minkä jälkeen tontti jäi uuden maantielinjauksen tuntumaan. Kumpula ja sen kanssa samaan riviin rakennetut pari 1950-luvun omakotitaloa edustavat kirkonkylän varhaista suunnitelmallista maankäyttöä, niiden rakentaminen kytkeytyy myös sotien jälkeiseen siirtokarjalaisten asuttamiseen. Vastaavia pieniä säännönmukaisia tonttiryhmiä samankaltaisine asuintaloineen nousi eri puolille maaseutumaista kirkonseutua, tavallisesti peltomaiden reunalle tai kyläteiden varsille.

Urheilukentän puukatsomo (80) inventoitiin uutena, urheilu- ja liikuntatoimintaan liittyvänä rakennuksena. Savitaipaleen Urheiluseuran perustaman urheilukentän maapohja erotettiin Uudentalon Antti Haimilan maista ennen vuotta 1917, myöhemmin seura osti lisämaata ja laajensi kenttää.8 Puinen ulkokatsomo on rakennettu mahdollisesti 1950-luvulla, ja sen ulkoasu on säilynyt suuremmilta muutoksilta.

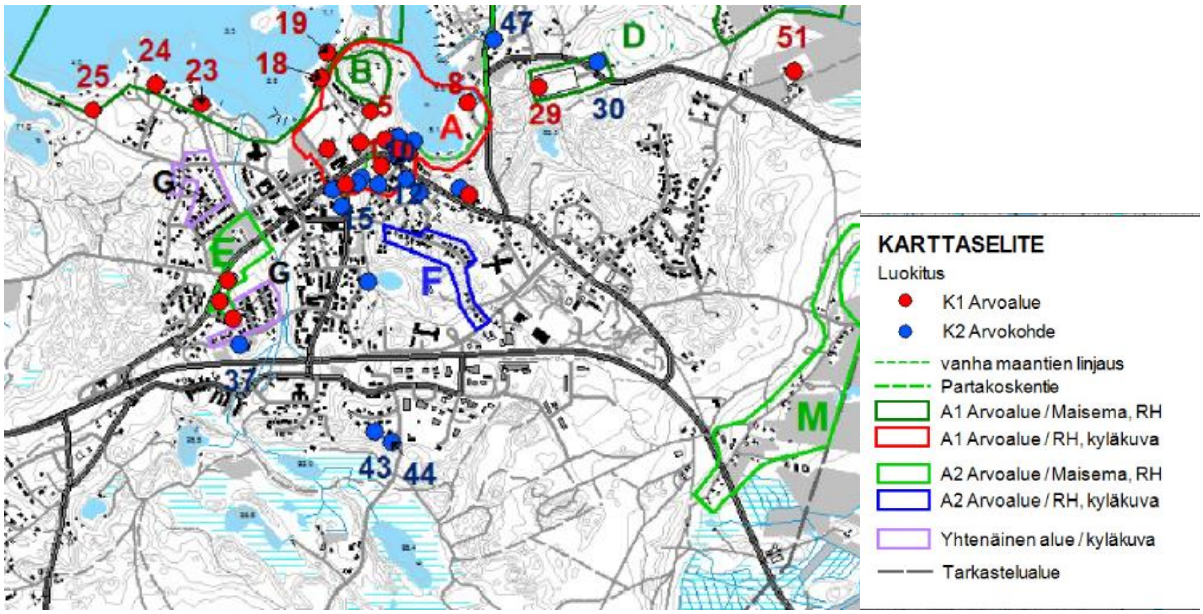

Kulttuuriympäristöselvityksen kohdekartta (ote)

www.karttaako.fi

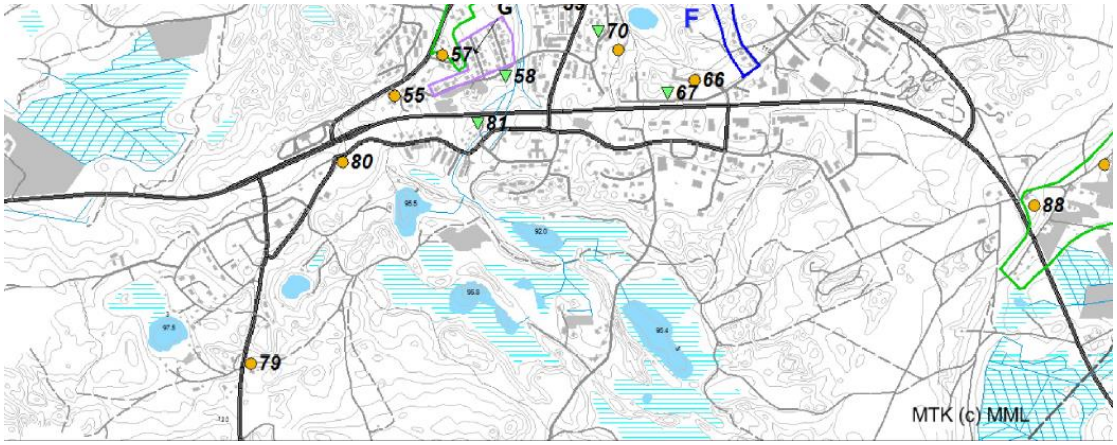

Kulttuuriympäristöselvityksen muut kohteet (ote)

4.4 ARKEOLOGIA

Yleiskaavan sisältövaatimukset edellyttävät, että yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaavan lisäksi otettava huomioon mm. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen (AKL 39 §). Museoviraston julkaisun ”Arkeologinen kulttuuriperintö- ja kaavoitus, 2020” sanotaan, että ”*Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta yleiskaavat ovat tärkein maankäyttöä ohjaava kaavataso, koska niillä ohjataan asemakaavoja ja kuntien sisällä eri alueiden maankäytön päämääriä. Osa arkeologisesta kulttuuriperinnöstä sijaitsee sellaisilla yleiskaava-alueilla, joita ei tulla koskaan asemakaavoittamaan. Näillä alueilla perinteinen yleiskaava on tärkein ja tarkin kaavataso arkeologisen kulttuuriperinnön suojelussa.”*

Julkaisun ohjeen mukaan yleiskaavatasolla: *”Kaavakartan mittakaavan takia muinaisjäännökset merkitään ensisijaisesti kohdemerkinnällä sm (Muinaismuistokohde) jonkin muun pääkäyttötarkoituksen alueelle.”*

”*Ne hyvin säilyneet käytössä olevat historialliset kylänpaikat, jotka eivät ole muinaismuistolain rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä, ovat muita kulttuuriperintökohteita*.” (merkintä esim. S, tai /s). Vanhojen tielinjauksien osalta noudatetaan vastaavaa ohjetta.

Julkaisun mukaan: ”*Mahdollisia muinaisjäännöksiä ja irtolöytöpaikkoja ei merkitä kaavaan.”.*

Alueelta tunnetaan arkeologisia kohteita (kyppi.fi), jotka tullaan osoittamaan kaavakartalle. Aurinkovoimapuiston alueelta on laadittu arkeologinen selvitys vuonna 2024, jonka tulokset huomioidaan niinikään kaavatyössä. Selvityksen tiedot on viety kyppi-rekisteriin.

Alueella rekisterin mukaan tiedossa olevat arkeologiset kohteet:

Muinaisjäännökset (sm):

NRO	TUNNUS	NIMI	TYYPPI
1	1000051078	Ahvenlammintie 2	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
2	1000051077	Ahvenlammintie 1	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
3	1000049907	Haara-Pekko	kivirakenteet, rajamerkit
4	1000051080	Haposuo	työ- ja valmistuspaikat, tervahaudat
5	1000051100	Selkäkankaantie 2	työ- ja valmistuspaikat, sudenkuopat

www.karttaako.fi

6	1000049908	Noitalammentie	työ- ja valmistuspaikat, hiilimiilut
7	1000039060	Selkäkangas	työ- ja valmistuspaikat, tervehaudat

Muut kulttuuriperintökohteet (s, /s):

NRO	TUNNUS	NIMI	TYYPPI
1	1000049912	Selkäkankaantie	kulkuväylät, tienpohjat (/s)
2	1000051079	Piklampi	puolustusvarustukset, taistelukaivannot (s)

Karttaote kyppi.fi-rekisteristä koskien muinaisjäännöksiä

4.5 LIIKENNE JA LIIKENNEMELU

Alue sijoittuu VT 13 varteen ja valtatie on osa kaava-aluetta. Valtatie 13 on tieyhteys Kokkolasta Jyväskylän ja Mikkelin kautta Lappeenrantaan (Nuijamaalle) ja edelleen valtateille 6 ja 26. Tiellä on suuri merkitys myös lähialueiden kuntien elinvoimaisuuteen, metsäteollisuuden raaka-aineiden ja lopputuotteiden kuljetustarpeisiin sekä alueen muiden yritysten toimintaan ja kilpailukykyyn.

Toimenpidesuunnitelman päivitys Vt 13 välille Mikkeli - Lappeenranta käynnistettiin Kaakkois-Suomen ja Itä-Suomen elinvoimakeskusten yhteistyönä helmikuussa 2021. Suunnittelualueeseen sisältyi valtatiestä noin 95 kilometrin pituinen tarkasteluosuus. Hanke sijaitsee Mikkelin, Savitaipaleen, Lemin ja Lappeenrannan kuntien alueilla. Hankkeen pohjoispäässä suunnittelualue alkoi Annilantien liittymästä kantatien 62 liittymän läheisyydessä. Eteläpäässä suunnittelualue rajautui vanhaan Mikkelintien liittymään lähellä valtatie 6 Selkäharjun eritasoliittymää.

<u>Teoreettinen meluvyöhykealue</u>
Kaakkois-Suomen ja Pohjois-Savon Ely-keskuksien julkaisussa ”Valtatie 13 parantaminen välillä Ristiina-Lappeenranta” (2010) sanotaan melusta seuraavaa: ”*Valtioneuvoston päätöksen 993/92 mukaisesti ei asuinkiinteistöillä päiväajan keskiäänitaso (LAeq7-22) saisi ylittää 55dB eikä loma-asuntojen osalta 45 dB tasoa. Tieliikenteen vuorokausijakautumasta johtuen toteutuvat tällöin*

www.karttaako.fi

myös yöajan 5 dB alhaisemmat ohjearvot, eikä yömelutasoja ole siten tarpeen erikseen esittää. Valtatien 13 liikennemäärä ei ole ennustetilanteessakaan erityisen suuri. Asuinkiinteistöjen 55 dB ohjearvo ylittyy pääosin 80–100 m etäisyydellä tiestä ja loma-asuntojen ohjearvo 45 dB pääosin 200–400 m etäisyydellä. Aukeiden vesistöjen kohdalla meluvyöhykkeet ulottuvat edellä mainittua laajemmalle. Tien varrella on kuitenkin useita asuinkiinteistöjä lähellä tietä, jolloin niiden osalta ohjearvot ylittyvät. Samoin ohjearvot ylittyvät monilla tien tuntumassa olevilla lomakiinteistöillä."

VT 13 hankesuunnitelman mukaan mahdollisen meluhäiriön voidaan arvioida olevan enintään noin 100 metrin päässä vt 13 linjauksesta.

4.6 TEKNINEN HUOLTO

Taajama-alueelle pohjoisosaan sijoittuu tekniset maanalaiset johdot ja laitteet. Muualle alueella ei ole sijoittunut merkittävää infraa. Alueella ei ole hulevesijärjestelmää.

4.7 MAANOMISTUS

Koko alue on kunnan tai yksityisessä omistuksessa. Aurinkovoimahankkeen suunnitteluun tarkoitettu alue aurinkovoimatoimijan hallinnassa.

4.8 VÄESTÖ JA ASUTUS

Kaava-alueen pohjoisosa on osa taajamaa. Sen osalta erityisiä muutostarpeita ei ole, vaan asutus ja toiminnot huomioidaan pääosin detaljikaavojen mukaisina. Alueen keskiosissa on lisäksi muutamia ns. haja-asutuskriteerin täyttämiä asuinkiinteistöjä, jotka sijoittuvat pääosin ryhmiin ja osittain lampine rannalle. Nämä huomioidaan kaavassa sellaisenaan.

Alueella ei ole juurikaan rakentamispainetta. Jo olemassa olevat rakennuspaikat osoitetaan kaavakartalla asuinalueina (A) tai loma-asumisen alueina (RA). Rantamitoitusta ei lasketa, sillä lammet ovat pieniä, eivätkä erityisen soveliaita lisärakentamiskohteita.

Olvenlammen eteläosien rantarakennuspaikat huomioidaan yleiskaavassa rakentamispaikkoina, joiden rakentamista ohjataan yleiskaavalla. Alueella ei ole rakentamispainetta ja alueella ei ole rakennettua kunnallistekniikkaa. Alueelle ei maasto-olosuhteiden vuosi ole mielekästä rakentaa lisää, eikä alue ole erityisen vetovoimainen. Alue saattaa lisäksi olla altis ampuradalta kantautuvalle melulle, joten tästäkin syystä alueelle ei ole mielekästä osoittaa merkittävästi uutta rakentamista. Alueen asemakaava on tarkoitus jollakin aikavälillä kumota ja pitää alue väljänä kylämäisenä alueena. Olvenlammen itäpuolinen asemakaava säilynee pääsääntöisesti ennallaan, eikä sinne ole yleiskaavassa erityisiä muutospaineita.

4.9 TYÖPAIKAT, ELINKEINOT JA PALVELUT

Alue on tällä hetkellä sekä pohjoisen selkeää taajama-aluetta ja keski- ja eteläosan metsäistä aluetta. Varsinainen tuleva aurinkopaneeleille kaavailtu alue (hankealue) on enimmäkseen metsämaata. Alueen työpaikat keskittyvät taajaman teollisuusalueeseen. Aurinkopuistoalue voi toteutuessaan rakentamisaikana lisätä hetkellisesti työpaikkojen määrää alueella, mutta

www.karttaako.fi

toimiessaan se ei varsinaisesti tuota uusia työpaikkoja muutoin kuin huoltotoimenpiteiden myötä. Huoltotoimenpiteet työllistävät kausiluontoisesti mahdollisesti arviolta 1-4 työntekijää.

4.10 VIRKISTYS

Suunnittelualue kuuluu osittain maakuntakaavassa osoitettuun ulkoilualueeseen. Ulkoilualue sijoittuu suurelle osalle taajaman eteläistä metsäaluetta, ja aluetta halkoo kattava polkuverkosto. Alueella virkistäytyminen on ollut mahdollista jokaisen oikeuksilla ja kunnan ylläpitämillä virkistysreiteillä. Alueella kulkee talvisin myös hiihtolatu. Alue palvelee ulkoilun osalta koko kuntaa ja urheilualueelta VT 13 pohjoispuolelta reittijatkumo on hyvä.

4.11 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Tiemelu tulee ottaa huomioon, jos haetaan uutta rakennuspaikkaa VT:n varteen sekä alueen asemakaavoituksessa. Tämän lisäksi alueella olevan ampumarata tulee ottaa huomioon siten, ettei mahdolliselle melualueelle sijoiteta häiriöille herkkää toimintaa. Ampumaradan ympäristön melua on mitattu ampumaradan ympäristölupaehtoihin liittyen vuonna 2014 (Imatran seudun ympäristötoimi, Riikka Litmanen, 5.11.2014).

Melua tutkittiin oheisen kartan mukaisissa kohteissa. Kartta: Melumittauksen raportti, Liite1.

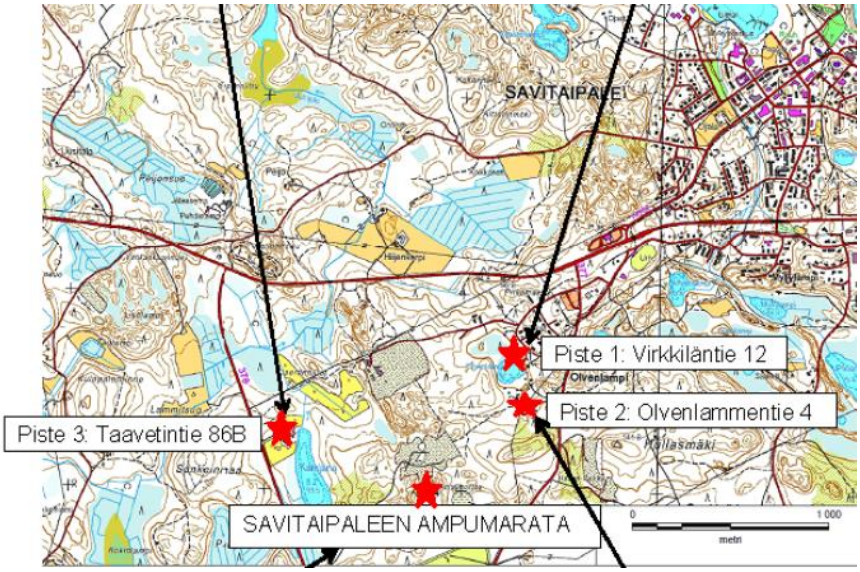

Tulokset

Lokakuussa 2014 suoritettujen Savitaipaleen ampumaratamelumittausten tarkoituksena oli selvittää Savitaipaleen ja Suomenniemen riistanhoitoyhdistyksen ylläpitämän ampumaradan kivääri-, haulikko- ja pistooliammunnan aiheuttamia melutasoja lähimmissä häiriintyvässä kohteessa ympäristöministeriön 'Ampumaratamelun mittaaminen' – ohjeen mukaisesti. Mittauspisteet sijaitsivat 600 – 900 metrin etäisyydellä ampumaradasta.

***Mittauspisteessä 1** eli Virkkiläntie 12:ssa Savitaipaleen ampumaradan ampumamelu oli selvästi kuultavissa. 9.3 * 74R ja .308 kivääri en, 12 kaliiperisen haulikon ja 9 mm pistoolin laukausäänet ylittivät Valtionneuvoston päätöksen 53/1997 2 §:ssä määritetyn ampumaratojen loma-asumisalueiden melutason ohjearvon 60 dB(AImax).*

***Mittauspisteellä 2** eli Olvenlammentie 2:ssa Savitaipaleen ampumaradan melu oli selvästi kuultavissa. 9.3 * 74R kivääri n laukausäänet ylittivät Valtionneuvoston päätöksen 53/1997 2 §:ssä määritetyn ampumaratojen asumisalueiden melutason ohjearvon 65 dB(AImax). .308 kivääri n, 12 kaliiperisen haulikon ja 9 mm pistoolin laukausäänet eivät ylittäneet*

www.karttaako.fi

Valtionneuvoston päätöksen 53/1997 2 §:ssä määritetyn ampumaratojen asumisalueiden melutason ohjearvoa 65 dB(AImax).

***Mittauspisteellä 3** eli Taavetintie 86B:n mökkitontilla Savitaipaleen ampumaradan melu oli selvästi kuultavissa. 9.3 * 74R ja .308 kiväärien, 12 kaliiperisen haulikon ja 9 mm pistoolin laukausäänet eivät ylittäneet Valtionneuvoston päätöksen 53/1997 2 §:ssä määritetyn ampumaratojen loma-asumisalueiden melutason ohjearvoa 60 dB(AImax).”*

Melumittausten perusteella näyttäisi siltä, että melua saattaa ajoittain esiintyä vielä noin 600-700 metrin etäisyydellä radasta. Melun voimakkuus eri kohteissa on todennäköisesti riippuvainen laukaussuunnista sekä aselajista, että mahdollisista muista tekijöistä, kuten taustamelun voimakkuudesta.

Alueelle rakennettaessa meluselvityksen tiedot olisi syytä huomioida. Kaavakartalle osoitetaan teoreettinen melurajaus, jossa melulle herkkiä toimintoja ei suositella sijoitettavaksi, tai niitä sijoitettaessa tulee vähintäänkin huomioida ampumaradalta tai tieliikenteestä mahdollisesti kantautuva melu.

5 YLEISKAAVOITUKSEN TAVOITTEET

5.1 KUNNAN TAVOITTEET

Kunnan ensisijaisena tavoitteena maankäytön suunnittelussa on yhdyskuntarakenteen tiivistäminen ja eheyttäminen taajama-alueilla. Osayleiskaavalla varaudutaan maltillisesti taajamarakenteen laajentamiseen ja tutkitaan uusien työpaikka- ja energiantuotantoalueiden osoittamista jo olemassa olevien alueiden yhteyteen. Olemassa olevia pieniä kyläalueita kehitetään taajaman läheisenä maaseutuna keskustaajamaa hajauttamatta. Kaavan tavoitteena on myös rakentamisen lupaprosessin sujuvoittaminen. Kaavoituksessa otetaan huomioon kunnan tulevan rakennusjärjestyksen (11/2026) ja sen tuomat mahdollisuudet koskien lupaprosesseja sekä rakentamisen määrää ja sijoittamista

5.2 MUUT TAVOITTEET

<u>Yleiset tavoitteet</u>
Kaavoituksen yhteydessä on pidetty viranomaisneuvottelu ja joitakin yksittäisiä toiveita on esitetty maanomistajien puolelta.

<u>Uusiutuva energia</u>
Aurinkovoimalan alueella tavoitteena on osoittaa alueelle aurinkovoimala-alue. Voimala-alueella on jo voimassa rakentamislupa.

<u>Asuminen</u>
Asumisen alueet keskitetään taajamaan ja asemakaava-alueelle. Uusia asuinalueita ei ole tarkoituksenmukaista osoittaa, sillä Savitaipaleella on jo vetovoimaisempia alueita varattuna muualla. Nykyinen asemakaavan asumisen alueet ovat pääosin jo toteutuneet, merkittävää uutta rakentamista ei tämän suhteen ole odotettavissa alueelle.

www.karttaako.fi

Loma-asuminen

Loma-asumisen tavoitteet eivät tässä kaavatyössä ole merkittäviä. Tavoitteena on osoittaa olemassa oleva ranta-alueen lomarakentaminen. Pienet lammen eivät ole lähtökohtaisesti hyviä rantarakentamiskohteita, eikä niiden kantokyky kestä suurta rakentamismäärää. Koska lammille on jo hiukan rakennettu, uusien paikkojen tai erillisen rantamitoituksen osoittamiseen ei ole edellytyksiä.

Hajarakentaminen

Rakentaminen asemakaava-alueiden ulkopuolella edustaa jossakin määrin yhdyskuntarakenteen leviämisen kannalta kielteistä kehitystä ja voidaan tulkita jossakin tapauksessa valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden vastaiseksikin. Hajarakentamista tuleekin lähtökohtaisesti alueella välttää, ja keskittää asuinrakentaminen kaavalla edulliseksi todetuille alueille.

Taajaman ulkopuolella rakentamista pyritään jatkossa kuitenkin ohjaamaan rakennusjärjestyksen avulla. Suositusalueiden ulkopuolella hajarakentamisen osalta maa- ja metsätalousalueisiin on mahdollista liittää määräys, jonka mukaan riittävän suuren tilakokonaisuuden alueelle on mahdollista sallia yksittäisiä rakennuspaikkoja, mikäli ne eivät sijoitu ympäristön – tai kulttuurin arvokohdealueille. Niille olisi mahdollista löytää rakentamisluparatkaisu tapauskohtaisesti joko suunnittelutarvemenettelyn pohjalta sijoittamisen edellytysten tarkastelulla tai suorin rakentamisluvin.

Vesienhallinta

Alueella on kiinnitettävä huomiota hulevesien hallintaan. Alueella ei ole keskitettyä hulevesiverkostoa, mikä tarkoittaa hulevesien käsittelyä kiinteistökohtaisesti.

Lähtökohtaisesti voidaan katsoa, että hulevesien käsittelyyn tulisi kiinnittää huomiota seuraavan järjestyksen mukaisesti.

1. Hulevesien määrän vähentäminen esimerkiksi läpäisevien pintojen ja kasvillisuuden istuttamisen avulla.
2. Imeyttäminen maaperään tai muu hyödyntäminen hulevesien syntypaikalla.
3. Viivytysjärjestelmien tekeminen,
4. Johtaminen (ojat, vesistöt tai kunnan hulevesiviemäri).

Alueella tulee antaa hulevesien osalta yleismääräys, joka määrää hulevesien käsittelystä alueella. Alueiden asemakaavoituksessa tulisi ottaa huomioon hulevesien käsittely ja tarkastella tarkemmin alueen hulevesihallinnan alueellista ratkaisua (esim. hulevesialtaat).

Pohjavesi

Alue osoitetaan pohjavesialueeksi tuoreimman SYKEn rajauksen mukaan. Pohjavesiä ei saa pilata, eikä tarpeettomasti kuormittaa. Alueelle ei tulisi lähtökohtaisesti sijoittaa energiakaivoja.

Ympäristö- ja kulttuuriarvot

Alueelle on laadittu selvitykset, joiden tulokset huomioidaan kaavaratkaisussa. Lisäksi käytetään rekisteritietoja.

6 SUUNNITTELUN VAIHEET

6.1 SUUNNITTELUN TARVE

Tavoitteena on laatia osayleiskaava, joka mahdollistaa tavoitteiden mukaisen taajaman kehittämistä tukevan kaavasuunnitelman. Kaavassa huomioidaan erikseen asemakaavoitettavat alueet, sekä alueet, jossa voi rakentamisluvan hakea suoraan yleiskaavan perusteella.

Aurinkovoima-alueen osalta luvituksen mahdollisuus suoraan yleiskaavan perusteella ei ole tämän raportin kirjoittamisen aikaan vielä mahdollista. Lainsäädännön muutos on kuitenkin vireillä, ja on mahdollista, että kaavan ehdotusvaiheessa lainsäädännön muutos suoran luvituksen mahdollistamiseksi on jo voimassa. Asiaa aurinkovoiman luvituksen osalta ja yleiskaavan oikeusvaikutusten osalta tarkastellaan uudestaan vielä kaavaehdotuksessa.

6.2 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN JA SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET

Savitaipaleen tekninen lautakunta päätti käynnistää eteläisen osan yleiskaavan laadinnan kokouksessaan 17.1.2024.

6.3 OSALLISTUMINEN JA VUOROVAIKUTUS

Kaavan aloitusvaiheessa on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka on kaavaselostuksen liitteenä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoitusprosessin edetessä. Osalliset ja kunnan asukkaat voivat ilmaista mielipiteensä OAS:sta. Mielipiteet voi lähettää kirjallisesti kaavan valmistelijoille.

Osallisia ovat kaikki, jotka kokevat kuuluvansa kaavan vaikutuspiiriin. Näistä mainittakoon mm. seuraavat:

<u>Asukkaat, yritykset ja yhdistykset</u>
- kunnan jäsenet
- suunnittelualueen ja lähialueiden asukkaat, maanomistajat sekä työntekijät
- kylätoimikunnat, yhdistykset yms.
- alueen yksityistiekunnat

<u>Luottamuselimet ja kunnan organisaatio</u>
- Savitaipaleen tekninen toimi

<u>Viranomaiset</u>
- Lupa- ja valvontavirasto
- Kaakkois-Suomen elinvoimakeskus
- Etelä-Karjalan liitto
- Etelä-Karjalan museo (alueellinen vastuuviranomainen)
- Etelä-Karjalan pelastuslaitos
- Lappeenrannan seudun ympäristötoimi
- Tukes
- Metsäkeskus

6.4 ALOITUSVAIHEEN KUULEMINEN

www.karttaako.fi

OAS oli nähtävillä 21.3 – 19.4.2024. OASin nähtävilläolon aikana ei saapunut palautteita.

Viranomaisneuvottelussa saadut viranomaiskommentit on pyritty ottamaan huomioon kaavatyössä.

6.5 VALMISTELUVAIHEEN KUULEMINEN

Täydennetään luonnosvaiheen nähtävilläolon jälkeen.

6.6 EHDOTUSVAIHEEN KUULEMINEN

Täydennetään ehdotusvaiheen nähtävilläolon jälkeen.

6.7 VIRANOMAISYHTEISTYÖ

Osayleiskaavan aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 26.5.2025. Viranomaisneuvottelun muistio löytyy kaavan liitteistä.

Ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu pidetään tarvittaessa ehdotuksen oltua nähtävillä, ennen hyväksymiskäsittelyn aloittamista. Tarvittaessa pidetään erillisiä työkokouksia.

7 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

7.1 YLEISKAAVAN KUVAUS

Kaavaluonnoskartta merkintöineen on selostuksen ohessa. Alla on pienennös kaavaluonnoskartasta:

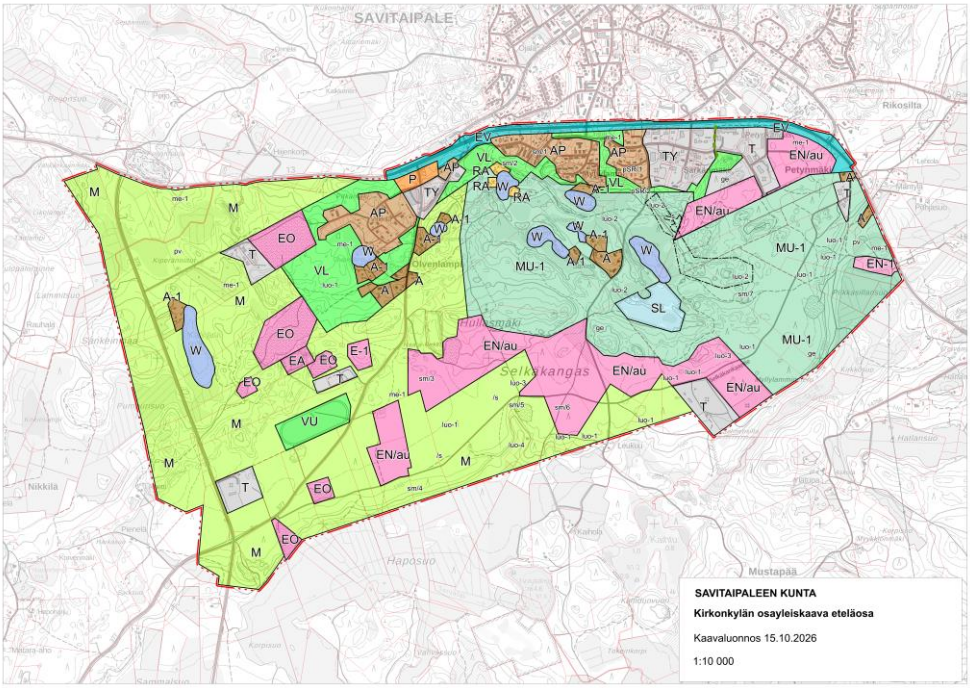

Kaavaluonnos 15.10.2026

www.karttaako.fi

ENERGIANTUOTANTO JA ERITYISALUEET
Aurinkovoimatuotantoon tarkoitetut energiahuollon alueet osoitetaan merkinnällä **EN/au**. Alueille saa sijoittaa aurinkovoimaa varten tarpeellisia rakennelmia, huoltoteitä, sekä teknisiä laitteita ja verkostoja. EN/au-alueiden kaavamääräyksessä on lisäksi määrätty suojaetäisyyksistä, hulevesistä. Kaava-alueen itäosaan osoitetaan energiahuollon ja energiavarastoinnin alue (**EN-1**). Alueelle saa rakentaa sähköaseman lisäksi akkuvarastoja ja huoltorakennuksia sekä muita sähköntuotantoa palvelevia rakennuksia, rakennuksia ja rakennuksia. EN-1 -alue tulee aidata. Alueiden välisiä maakaapeleita ei kaavassa osoiteta, mutta kaapelit on yleensä järkevintä suunnitella tiestön tai valmiiden polkujen yhteyteen.

Alueella, etenkin länsiosassa kaava-aluetta on paljon maa-ainesalueita, jotka on osoitettu kaavassa **EO**-merkinnällä. Lisäksi alueelle sijoittuu ampumarata-alue, joka on osoitettu kaavassa merkinnällä **EA**. Sen ympärille on osoitettu teoreettinen meluvyöhyke, joka on muodostettu alueelle tehdyn meluselvityksen perusteella. Selvitys ei kattanut koko aluetta, joten siksi kyseessä on teoreettinen vyöhyke. Asian perusteluja on esitetty tarkemmin kohdassa 4.12.

MAA- JA METSÄTALOUS
Suurin osa kaavan suunnittelualueesta ja aurinkovoimala-alueiden ulkopuolelle jäävästä välialueesta osoitetaan merkinnällä **M** eli maa- ja metsätalousvaltaisena alueena. Alueella on sallittu maa- ja metsätalouteen liittyvä rakentaminen sekä haja-asutusluonteinen rakentaminen. **MU**-alueella on erityisiä ulkoilun ohjaamistarpeita. Alueella on paljon reittejä ja polkuja virkistäytymistä varten.

ASUINALUEET
Olemassa olevat asuinalueet **A, A-1 (ranta-asuinpaikat)** ja **AP** on osoitettu kartalla. Kaavalla ei ole varsinaisesti suunniteltu uusia asuinalueita, sillä Savitaipaleen alueella asumiselle on riittävästi vetovoimaisia alueita muualla. Lisäksi uudisrakentamisen painetta ei juuri ole ja enemmänkin kunnan alueella olisi tavoitteena tiivistää aluerakennetta, kuin osoittaa uusia asuinlähiöitä.

AP-merkinnällä osoitetaan asemakaavoitetut tai tulevaisuudessa asemakaavoitettavat alueet ja A-merkintä viittaa yksittäisiin rakennuspaikkoihin, jotka eivät sijoitu asemakaavoitetulle taajama-alueelle, ja joiden rakentamista ohjataan suoraan yleiskaavalla. Rannalle sijoittuvat rakennuspaikat on osoitettu joko A-1 tai RA-merkinnöin. Olvenlammen eteläosassa oleva pieni asemakaavoitettu alue osoitetaan yleiskaavassa A-paikkoina, eli alueelle ei ole erityistä rakentamispainetta, eikä asemakaavaa alueella tarvita. Alue ei ole erityisen tiheään rakennettu eikä sinne ole rakennettu katuja. Alueelle läheisyyteen tulee kunnallistekniikan linja, mutta kaikki alueen kiinteistöt eivät ole liittyneet siihen.

PALVELUT
Alueelle on asemakaavassa Tuohikotintien ja VT 13 (Mikkelintie) risteysalueelle osoitettu liikerakennusten, toimistorakennusten sekä ympäristöhäiriötä tuottamattoman teollisuuden alueita. Tämä risteysalueen eteläpuolelle sijoittuva alue on yleiskaavaratkaisussa osoitettu palvelujen alueeksi merkinnällä P. Risteysalueet ovat usein hyvän saavutettavuuden takia hyviä erilaisten palvelujen tarjoamiseen ja niissä liiketoiminta voi hyötyä ohikulkevista liikennevirroista. Alue soveltuu tähän tarkoitukseen jatkossakin ja asemakaavan mukainen toiminta on kunnan tavoitteena alueen osalta.

TYÖPAIKAT JA TEOLLISUUS
Alueen itäiselle osalle on rakentunut teollisuusaluekeskittymä, joka on yleiskaavassa osoitettu teollisuusalueeksi merkinnällä **T.** Asuinalueen läheisyyteen on yleiskaavalla osoitettu merkintä **TY.** Merkinällä osoitetaan sellaisia teollisuusalueita, jolla ympäristö (tässä tapauksessa asuminen) asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia. Käytännössä tässä tapauksessa toiminnan TY-alueilla tulisi olla sellaista, ettei se aiheuta ympäristöhäiriöitä (esim. asumista häiritsevä melu, pöly, tärinä, yms.).

KULTTUURIPERINTÖ
Muinaisjäännösrekisterin kiinteät muinaisjäännökset osoitetaan merkinnällä **sm/X**, Numero kauttaviivan jälkeen viittaa kaavaselostuksen kohdenumerointiin. Muut kulttuuriperintökohteet osoitetaan merkinnällä **s** (sotahistoria) ja **/s** (historiallinen tielinjaus). Sekä kiinteitä muinaisjäännöksiä että muita kulttuuriperintökohteita koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa. Suurin osa kohteista sijoittuu M tai MU-alueille.

Alueelle sijoittuu kulttuuriympäristöselvityksen mukaan vanhat upseeriparakit. Upseeriparakit osoitetaan paikallisesti merkittävinä suojeltuina rakennuksina **pSR**. Upseeriparakit on kaavassa numeroitu pSR/1 ja pSR/2.

LUONTO, YMPÄRISTÖ JA VIRKISTYS
Kangasvuokkoesiintymät on osoitettu luo-merkinnöin, samoin kuin kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikat. Samoin luo-merkinnällä osoitetaan myös (**luo-1, luo-2**, **luo-3**; luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue tai kohde). Ympäristöinventoinnissa huomioitu lähteen ympäristö osoitetaan merkinnällä **luo-4**. Alueella on myös maisemallisia arvoja.

Alueen lammet osoitetaan vesialueen merkinnällä **W**. Tavoitteiden mukaisesti vesialueiden rannoille ei ole laskettu erillistä rantamitoitusta lampien pienen koon ja/ tai heikon rakennettavuuden vuoksi. Niistä suurin osa on jo osittain rakennettuja niille paikoille, joihin rakentaminen on mielekästä. Pienimmät lammet tuleekin jättää rakentamisen ulkopuolelle.

Asemakaava-alueiden läheiset virkistykseen käytettävät lähimetsät on osoitettu lähivirkistysalueina **VL** ja niiden alueella, jatkuen myös MU-alueelle, sijoittuvat alueen virkistysreitit ja luontopolut sekä latuverkosto. Virkistysreiteille on osoitettu oma merkintä kaavassa. Virkistysreitit on osoitettu ohjeellisina, sillä reittien linjauksilla on tapana vuosien saatossa muuttua. Kaavamerkinnöin on kuitenkin selkeästi tuotu esiin ulkoilualueen merkitys.

LIIKENNE
Alueen päätietieverkosto on osoitettu tien suuruusluokkaa koskevin merkinnöin, valtatie, seututie ja pääkatu/väylä -merkinnöin. Pienemmät tiet jätetään osoittamatta ja niiden sijainti ratkaistaan asemakaavoituksessa tai muussa tarkemmassa suunnittelussa. Valtatien eteläpuolelle on osoitettu teoreettinen meluvyöhyke, jossa detaljikaavoituksessa ja muussa asuinaluesuunnittelussa tulee selvittää meluntorjuntatarve.

7.2 MITOITUS

Osayleiskaavassa osoitetaan:

Aluevaraus:	Pinta-ala (ha):	Osuus suunnittelualueesta (%):

www.karttaako.fi

A	5,653	1 %
A-1	7,198	1 %
AP	32,51	4 %
RA	1,162	0 %
M	349,6	40 %
MU-1	215,2	25 %
T	28,72	3 %
TY	17,86	2 %
EN-au	88,94	10 %
EN-1	2,131	0 %
EO	25,53	3 %
EA	1,869	0 %
E-1	2,028	0 %
P	2,394	0 %
W	16,14	2 %
SL	7,471	1 %
VL	47,51	5 %
VU	7,598	1 %
EV	18,19	2 %
Yhteensä:	877,704	100

Alueelle ei ole laadittu erillistä rantamitoitusta. Myöskään haja-asutusalueelle ei ole laadittu erillistä rakentamisen mitoitusta, vaan uusien rakennuspaikkojen osalta noudatetaan ns. hajarakentamisen periaatteita rakennusjärjestykseen perustuen. Alueelle on osoitettu ainoastaan yksi uusi rakennuspaikka kaavassa.

Alueelle ei laadita erillistä mitoitusta, koska alueen rakentamispaine on hyvin pieni tällä hetkellä. Pienten lampien alueelle ei ole myöskään järkevää laatia erillistä rantamitoitusta lampien pienen koon ja rajallisen kantokyvyn takia. Lampien rannat eivät myöskään ole erityisen hyviä rakennettavuudeltaan.

7.3 KAAVAMERKINNÄT JA -MÄÄRÄYKSET

Osayleiskaavan luonnosta koskevat seuraavat merkinnät ja määräykset:

www.karttaako.fi

A

Asuntoalue
Rakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään kaksiasuntoinen asuinrakennus, sekä päärakennuksia palvelevia talousrakennuksia.
Uuden muodostettavan rakennuspaikan koko tulee olla vähintään 5000 m2. Asuinrakennusten ja talousrakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 450 k-m2. Rakennusoikeus jakautuu siten, että asuinrakennukselle on varattu enintään 300 k-m2 ja talousrakennuksille 150 k-m2.
Uuden ja olemassa olevan rakennuspaikan pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen enintään 10 %

A-1

Asuntoalue
Rannalle sijoittuvalle rakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään kaksiasuntoinen asuinrakennus, sekä päärakennuksia palvelevia talousrakennuksia. Suurin sallittu kerroluku on kaksi.
Uuden muodostettavan rakennuspaikan koko tulee olla vähintään 5000 m2. Asuinrakennusten ja talousrakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 k-m2. Rakennusoikeus jakautuu siten, että asuinrakennukselle on varattu enintään 250 k-m2 ja talousrakennuksille 100 k-m2.
Uuden ja olemassa olevan rakennuspaikan pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen enintään 10 %

AP

Pientalovaltainen asuntoalue
Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

RA

Vapaa-ajan asumisen alue
Uuden rakennuspaikan vähimmäiskoko on 3000 m2. Loma-asumiseen tarkoitetulle rantarakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään yksiasuntoinen vapaa-ajan asuinrakennus talousrakennuksineen. Vapaa-ajan asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on 1 ½. Lupaa edellyttävien talousrakennusten tulee olla sopusuhtaisia ja päärakennukseen nähden alisteisia.
Vapaa-ajan asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 200 k-m², mutta enintään 7 % rakennuspaikan pinta-alasta. Enimmäiskerrosalasta vähintään 10 % tulee varata varastotilan rakentamiseen.
Uuden ja olemassa olevan rakennuspaikan pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen enintään 10 %.

M

Maa- ja metsätalousvaltainen alue.
Alue on varattu pääasiassa maa- ja metsätalouden harjoittamisen tarpeisiin ja siihen liittyvään rakennusjärjestyksellä säädeltävään haja-asutusluonteiseen rakentamiseen.
M-alueen 200 metrin levyisellä rantavyöhykkeellä ei sallita rakentamista (AKL 43.2 §). Rantavyöhykkeen rakennusoikeus on siirretty A- ja RA-alueille.

MU-1

Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta.
Alueen reittien muodostamisessa tulee ottaa huomioon luontoarvot, joita rakentamisella tai alueeseen liittyvällä toiminnalla ei saa heikentää.

www.karttaako.fi

T

Teollisuusalue
Alueelle saa sijoittaa tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, virkistysalueet, yhdyskuntateknisen huollon alueet sekä muita alueen pääasiallisia toimintoja palvelevia tiloja kuten toimisto- ja terminaali- ja varastotiloja.

TY

Teollisuusalue, jolla ympäristö asettaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia
Alueelle saa sijoittaa tarpeelliset liikenneväylät ja -alueet, virkistysalueet, yhdyskuntateknisen huollon alueet sekä muita alueen pääasiallisia toimintoja palvelevia tiloja kuten toimisto- ja terminaali- ja varastotiloja. Alueen toiminnot eivät saa aiheuttaa ympäristöhäiriötä.

EN/au

Aurinkovoimatuotantoon tarkoitettu energiatuotannon alue.
Alueelle saa sijoittaa aurinkovoimaa varten tarpeellisia rakennelmia, huoltoteitä, sekä teknisiä laitteita ja verkostoja. Alueen rakentamisessa on huomioitava tarvittavat suojaetäisyydet sähkö-, vesi- ja viemäriverkostoon. Aurinkovoimalan perustamistapa tulee valita maaperäolosuhteiden mukaan.

Hulevedet
Rakentamislupaa haettaessa tulee esittää suunnitelma hulevesien hallinnasta ja johtamisesta. Hulevesien hallinta-rakenteet tulee sijoittaa siten, että ensisijaisesti hyödynnetään alueen luontaisia ojastoja tai muita sopivia maastokohtia. Hulevesisuunnittelussa tulee huomoida alueen ominaispiirteet sekä pohjavesialue ja varmistettava, ettei sen vesitasa-paino muutu tai muu tila heikkene hulevesien vuoksi.

Hulevesien käsittelyssä tulee erityisellä tavalla huomioida alueen rakentamisaikainen toiminta ja käsitellä rakentamisen aikana hulevedet siten, ettei ympäristölle haitallista kuormitusta pääse syntymään.

Hulevesiä ei tule johtaa maantieojiin. Hulevesiä ei tule johtaa yksityisteiden ojiin ilman sopimusta.

EN-1

Energiahuollon alue
Alueelle voidaan sijoittaa sähköaseman lisäksi akkuvarastoja ja huoltorakennuksia sekä muita sähköntuotantoa palve-levia rakennuksia, rakennelmia ja rakenteita. Alue tulee aidata.

EO

Maa-ainesten ottoalue

EA

Ampumarata-alue

E-1

Erityisalue.
Alueella sijaitsee käytöstä poistunut kaatopaikka, joka tulee ottaa huomioon suunniteltaessa alueen toimintoja.

P

Palvelujen alue

W

Vesialue

SL

Luonnonsuojelualue

VL

Lähivirkistysalue
Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä huomiota alueen luonnon kulutuskestävyyteen ja ulkoilun ohjaamiseen.

VU

Urheilu- ja virkistyspalvelujen alue
Alueelle voidaan sijoittaa urheilu-, virkistys- ja vapaa-ajan toimintoja palvelevia rakennuksia ja rakennelmia.

EV

Suojaviheralue

sm/x

Muinaismuistolain rauhoittama muinaisjäännös.
Alueen/kohteen kaivaminen, peittäminen tai muu siihen kajoaminen on kielletty. Aluetta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Numero kauttaviivan jälkeen viittaa kohteen kuvaukseen kaavase-lostuksessa.

/s

Historiallinen tie.
Historiallisen tien linjaus tulee säilyttää. Tiepohjan vahvistaminen ja ojien kunnostaminen on alueella sallittua. Alueella tehtävistä toimenpiteistä tulee pyytää museoviranomaisen lausunto.

s

Suojelualue
Muu kulttuuriperintökohde. Alueella olevat sotahistorialliset rakenteet on säilytettävä. Suuremmista kohdetta koskevista suunnitelmista tulee neuvotella alueellisen vastuumuseon kanssa

pSR/x

Paikallisesti merkittävä suojeltu rakennus, jota ei saa purkaa.
Kohdetta koskevista toimenpiteistä on pyydettävä museoviranomaisen lausunto. Numero kauttaviivan jälkeen viittaa kohteen kuvaukseen kaavaselostuksessa.

www.karttaako.fi

Tärkeä vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.
Alueelle ei tule sijoittaa pohjaveden laadulle tai määrälle vaaraa aiheuttavaa toimintaa, eikä toimintaan saa liittyä maaperän pilaantumiseen liittyvää riskiä. Alueelle ei tule lähtökohtaisesti sijoittaa energiakaivoja.

Arvokas harjualue tai muu geologinen muodostelma.
Alueen maankäytössä tulee ottaa huomioon geologiset ominaispiirteet sekä biologiset ja maisemalliset arvot.

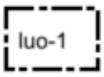

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
Alueelle sijoittuu rauhoitetun kasvilajin esiintymä. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa lajin elinympäristön. Alueella tehtävistä toimenpiteistä tulee pyytää ympäristöviranomaisen lausunto.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde.
Alueelle sijoittuu rauhoitetun kasvilajin esiintymä. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa lajin elinympäristön. Alueella tehtävistä toimenpiteistä tulee pyytää ympäristöviranomaisen lausunto.

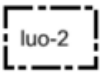

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
Alueelle sijoittuu rauhoitetun kasvilajin esiintymä ja alueella on myös erityisiä maisemallisia arvoja. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa lajin elinympäristön. Alueella tehtävistä toimenpiteistä tulee pyytää ympäristöviranomaisen lausunto.

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä kohde.
Alueella sijaitsee kirjoverkkoperhosen lisääntymis- ja levähdyspaikka. Alue tulee säilyttää luonnontilaisena.

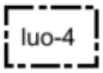

Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.
Alueelle sijoittuu lähde ja alueella on myös erityisiä maisemallisia arvoja. Alueella ei saa tehdä toimenpiteitä, jotka voivat vaarantaa alueen ominaispiirteitä. Alueella tehtävistä toimenpiteistä tulee pyytää ympäristöviranomaisen lausunto.

Ulkoilu- tai virkistysreitti.
Reitin sijainti on ohjeellinen.

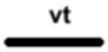

Valtatie

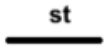

Seututie.

Pääkatu/väylä.

Melualue
Valtatien/ ampumaradan teoreettinen melualue. Alueelle tulee välttää melulle herkkien toimintojen sijoittamista. Rakentamisluvan tai asemakaavoituksen yhteydessä on arvioitava mahdollinen meluntorjunnan tarve.

Rakennuspaikka, jolla yleiskaavaa voidaan käyttää rakentamisluvan perusteena

Uusi rakennuspaikka, jolla yleiskaavaa voidaan käyttää rakentamisluvan perusteena

Alueraja, 10 metriä kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva

8 YLEISKAAVAN VAIKUTUSTEN ARVIOIMINEN

Alueidenkäyttölaki 9 § Vaikutusten selvittäminen kaavaa laadittaessa

”Kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin. Kaavan vaikutuksia selvitettäessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia.”

www.karttaako.fi

Kaavamuutoksen eri vaiheissa pyritään selvittämään kaavaratkaisun tulevia vaikutuksia ja merkittävyyttä sekä mahdollisten kielteisten vaikutusten minimoimista. Erityistä huomiota kiinnitetään seuraaviin vaikutuksiin:

Vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen
- toimintojen sijoittuminen yhdyskuntarakenteeseen

Taloudelliset vaikutukset
- yhdyskuntatekniikka
- rakentaminen
- uusituvat energiamuodot yhteiskunnassa

Vaikutukset ympäristöön
- vaikutukset luontoarvoihin ja luonnon monimuotoisuuteen
- vaikutukset metsäalueeseen ja maisemaan
- ilmastovaikutukset, hiilijalanjälki ja uusiutuvan energian tuotanto

Liikenteelliset vaikutukset
- vaikutukset seututiehen
- alueelle suuntautuvat kulkuyhteydet

Sosiaaliset vaikutukset
- alueen elinolosuhteet
- turvallisuus ja viihtyisyys
- virkistyskäyttö ja reitit

Osayleiskaavan suunnittelussa on huomioitu myös selostuksen osiossa 3 tarkemmin kuvatut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaavan sisältö sekä yleiskaavan sisältövaatimukset.

<u>Yleiskaavan sisältövaatimusten toteutuminen kaavaratkaisussa</u>

Yleiskaavan sisältövaatimus AKL 39 §:
”Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään.

Yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon:
1. yhdyskuntarakenteen toimivuus, taloudellisuus ja ekologinen kestävyys
2. olemassa olevan yhdyskuntarakenteen hyväksikäyttö
3. asumisen tarpeet ja palveluiden saatavuus
4. mahdollisuudet liikenteen, erityisesti joukkoliikenteen ja kevyen liikenteen, sekä energia-, vesi ja jätehuollon tarkoituksenmukaiseen järjestämiseen ympäristön, luonnonvarojen ja talouden kannalta kestävällä tavalla
5. mahdollisuudet turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön
6. kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset
7. ympäristöhaittojen vähentäminen
8. rakennetun ympäristön, maiseman ja luonnonarvojen vaaliminen; sekä
9. virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyys”

www.karttaako.fi

Edellä 2 momentissa tarkoitetut seikat on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadit-tavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät.

Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa.

Sisältövaatimusten toteutuminen:
Kohdat 1., 2., 3., 4. ja 5. Yhdyskuntarakennetta ei ole tarpeettomasti hajautettu eikä uusia asemakaavoitettavia alueita ole osoitettu. Uudet yleiskaavan perusteella rakennettavat alueet on osoitettu olemassa olevaan rakenteeseen. Alueita on osoitettu vain maltillisesti ja siten, että taajaman saavutettavuus säilyy. On tunnistettu, että alueella ei ole merkittävää rakentamispainetta, mutta kuitenkin asumisen kehittämispotentiaalia.

VT 13 kehittämisen tarpeet on huomioitu osoittamalla valtatie sille kuuluvalle paikalleen ja osoitettu sen reunama-alueet erityisalueena, jossa on potentiaalinen kehittämismahdollisuus perusparantamisen muodossa. Suuria linjausmuutoksia ei nykyiseen taajamarakenteeseen suhteutettuna ole mahdollista tässä käytävässä tehdä.

On tunnistettu alueen virkistykseen liittyvät arvot ja pyritty turvaamaan niiden kehittämismahdollisuus reittien ja alueiden muodossa. Myös kevyen liikenteen toimivuus taajama-alueella on tunnistettu ja esimerkiksi yhteys VT 13 pohjoispuolelle on olemassa kevyen liikenteen osalta.

Kohta 6. Alueen teollisuus- ja työpaikkakeskittymä on huomioitu kaavallisesti ja sen maltillista kehittämistä on mahdollista tehdä.

Kohta 7. Kaavamääräyksissä on otettu huomioon ympäristöhaittojen vähentäminen, mm. osoittamalla tarpeellisia rajoituksia ja rajoitteita, sekä ohjaamaan ja keskittämään tietyn tyyppistä maankäyttöä.

Kohta 8. Kaavatyön pohjaksi on laadittu erilaisia selvityksiä, jotta on voitu varmistaa arvojen tunnistaminen, niiden huomioiminen kaavaratkaisussa ja sitä kautta säilyminen.

Kohta 9. On osoitettu ulkoiluun ja virkistykseen soveltuvia ja jo olemassa olevia alueita. On huomioitu virkistysreittiverkosto, sekä tunnistettu Petynkankaan merkitys virkistäytymiselle.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen kaavaratkaisussa

TAVOITE	TOTEUTUMINEN KAAVARATKAISUSSA
Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen	
Edistetään koko maan monikeskuksista, verkot-tuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa aluerakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiselle sekä väestökehityksen edellyttämälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.	Yleiskaavalla on osoitettu taajaman sekä sen lähiympäristön keskeiset asuin- ja työpaikka ja palvelualueet. Alueen liittymistä muuhun ympäröivään rakenteeseen on pyritty kaavallisesti edistämään mm. kevyen liikenteen ja risteysalueiden kehittämisen osalta.
Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka	Taajamarakenne on pyritty pitämään käytännössä ennallaan.

www.karttaako.fi

tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen. Suurilla kaupunkiseuduilla vahvistetaan yhdys-kuntarakenteen eheyttä.	
Edistetään palvelujen, työpaikkojen ja vapaa-ajan alueiden hyvää saavutettavuutta eri väestöryhmien kannalta. Edistetään kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä sekä viestintä-, liikkumis- ja kuljetuspalveluiden kehittämistä.	Olemassa olevan rakenteen hyödyntäminen ja rakentamisen ja muun maankäytön sijoittaminen olemassa olevan rakenteen yhteyteen edistää saavutettavuutta kevyen liikenteen keinoin.
Merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.	Uudet asuin- ja työpaikka-alueet on sijoitettu nykyisen rakenteen sisään ja sijoittuminen tukee siten kevyen liikenteen toteuttamista.
Tehokas liikennejärjestelmä	
Edistetään valtakunnallisen liikennejärjestelmän toimivuutta ja taloudellisuutta kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja sekä varmistamalla edellytykset eri liikennemuotojen ja -palvelujen yhteiskäyttöön perustuville matka- ja kuljetusketjuille sekä tavara- ja henkilöliikenteen solmukohtien toimivuudelle.	Kaavaratkaisu perustuu olemassa olevien liikenneyhteyksien sijaintiin ja toteutukseen.
Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	
Varaudutaan sään ääri-ilmiöihin ja tulviin sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksiin. Uusi rakentaminen sijoitetaan tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskien hallinta varmistetaan muutoin.	Kaava-alue ei sijoitu potentiaaliselle tulvariskialueelle. Hulevesitulvariskin osalta alueelle voidaan asemakaavoituksen aikana määritellä alueet, joiden osalta tulvariski on ilmeinen ja määrätä tarvittavat toimenpiteet esim. hulevesien käsittelylle. Hulevesien käsittelystä annetaan määräykset kaavassa.
Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja terveyshaittoja.	Alueelle ei ole osoitettu uusia asuinalueita, jotka sijoittuvat melualueelle. Melualueiden teoreettinen rajaus osoitettu. Teollisuusalueen toiminnoista voi aiheutua ajoittain em. häiriötä ympäristöön, mutta runsaasti häiriötä aiheuttavaa toimintaa voidaan tarvittaessa rajoittaa esim. ympäristölupien perusteella, jotta häiriö lähialueelle ei olisi kohtuuton. Teollisuusalueen ja asutuksen väliin osoitettu ympäristöhäiriötä tuottamattoman teollisuuden alueet.
Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat	
Huolehditaan valtakunnallisesti arvokkaiden kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvojen turvaamisesta.	Selvityksessä mainitut arvot on huomioitu yleiskaavassa rajauksen ja määräyksen osalta.
Edistetään luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden ja ekologisten yhteyksien säilymistä.	Luontoselvityksessä on tuotu esiin luontoarvot ja ne on huomioitu yleiskaavassa merkinnöin ja määräyksin. Erityisten lajien esiintymisalueet ja muut arvokkaat luonnonolosuhteet on voitu jättää pääsääntöisesti

www.karttaako.fi

	rakentamisalueiden ulkopuolelle tai määrätä niiden poikkeuslupatarpeesta, mikäli niihin joudutaan kajoamaan.
Huolehditaan virkistyskäyttöön soveltuvien alueiden riittävyydestä sekä viheralueverkoston jatkuvuudesta.	Kaava-alueella on kiinnitetty erityishuomiota virkistysolosuhteiden ja erilaisten virkistysyhteyksien olemassaolon turvaamiseen ja kehittämismahdollisuuksiin. Omaehtoiseen virkistäytymiseen käytettäviä alueita on merkittävissä määrin myös varsinainen taajama-alueen ulkopuolella.
Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Huolehditaan maa- ja metsätalouden kannalta merkittävien yhtenäisten viljely- ja metsäalueiden sekä saamelaiskulttuurin ja -elinkeinojen kannalta merkittävien alueiden säilymisestä.	Metsätalouden kannalta merkittävät yhtenäiset alueet on osoitettu yleiskaavalla. Kaavalla ei käsitellä saamelaisalueita.

8.1 VAIKUTUKSET LUONNONYMPÄRISTÖÖN

8.1.1 Maa- ja kallioperä

Kaava-alue sopii maaperältään hyvin rakentamiseen. Suurin osa alueesta on moreenia. Tulevaisuudessa vaikutuksia maaperän muotoihin tulee alueella olemaan hyvin vähän alueilla, jotka sijoittuvat vt 13 lähistölle ja osaksi taajamaa, koska alueet on pääosin jo rakennettu.

Toisaalta väistämättä ainakin aurinkovoimatuotantoon varatulla alueella maansiirtotöiden myötä maanpinnan muodot voivat jonkin verran muuttua. Tässä on huomioitava, että aurinkovoimapuiston alueella maanmuokkaus pyritään tekemään vain alueilla, joilla se on välttämätöntä esimerkiksi paneelien tehokasta tuotantoa silmällä pitäen. Aurinkovoimalan alueella matalan kasvillisuuden sijoittaminen paneelien väleihin ja alle voi vähentää maaperään kohdistuvaa eroosiota.

Tarkemmat maaperätutkimukset ja kairaukset aurinkovoima-alueella toteutetaan prosessin edetessä. Varsinainen perustamistapa valitaan alueelle tarkemman suunnittelun edetessä, jolloin myös vaikutusten arviointia voidaan tehdä täsmällisemmin.

8.1.2 Pinta- ja pohjavedet

Suunnittelualue sijaitsee pohjavesialueella. Kaivannot, perustukset ja maamassan vaihdot (esimerkiksi louheen tai sepelin tuonti) voi joissakin tapauksissa katkaista tai muuttaa pohjaveden luonnollisia virtausreittejä. Toisaalta rakennuksia ei alueelle ole todennäköisesti tulossa enää suuria määriä, sillä suurin osa rakentamisesta on jo toteutettu vt 13 eteläpuoliselle alueelle. Myöskään katujen rakentaminen ei ole ajankohtaista, joten päällystetyt alueet eivät katujen rakentamisen myötä ole merkittävästi kasvamassa.

Aurinkovoiman hankealueelle on laadittu luvituksen yhteydessä alustava vesienhallintasuunnitelma. Aurinkovoimalan vesienhallinnassa pyritään luontaisten virtausreittien säilyttämiseen, hankealueelta ympäristöön purettavan vesitaseen säilyttämiseen hanketta

www.karttaako.fi

edeltävällä tasolla ja hankealueelta purettavien vesien hyvään laatuun. Kun hulevesien hallintarakenteet rakennetaan ennen muita maanrakennustoimenpiteitä, myös vaikutukset alapuolisiin vesistöihin voidaan eliminoida. Myös veden laadun tarkkailu rakentamisaikana antaa heti viitteitä siitä, ovat hallintatoimet tarpeellisella tasolla.

8.1.3 Ilmastovaikutukset

Ilmastovaikutuksien arvioinnissa on hyödynnetty Ilmastokestävä kaavoitus–tarkistuslistaa osoitteessa: https://www.ymparisto.fi/KILVA.

KILVA-työkalun tarkistuslistan lopputuloksena saatiin seuraavia päätelmiä:

- Suunnitelma täydentää tai kehittää olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta.

Arvio kaavan ilmastokestävyydestä teemoittain:

VAHVUUDET:

B. Kulkumuotojakauman painottuminen kestäväksi
C. Kestävät ratkaisut mahdollistavien toimintojen ja elettävyyden edistäminen
A. Alueen uusiutuvan energian tuotantopotentiaalin selvittäminen

HEIKKOUDET:

A. Olemassa olevan hyödyntäminen ja uuden toteuttaminen resurssiviisaasti
B. Metsien hiilinielujen ja hiilivarastojen turvaaminen ja lisääminen
C. Hiilen säilyminen tulevassa rakenteessa
C. Alueen energiatehokkuuden huomioiminen
D. Infran ja teknisen huollon resurssitehokkuuden huomioiminen
B. Alueen haavoittuvien arvojen ja toimintojen tunnistaminen
C. Äärevöityvistä sääoloista aiheutuvien vaaratekijöiden tunnistaminen

Tarkistuslistan käyttäminen sellaisenaan aluevarausyleiskaavaan on haasteellista, jos yleiskaava perustuu edes osittain uusien alueiden käyttöönottoon, tässä tapauksessa aurinkovoimapuistoon, joka sinällään pitää sisällään uusituvan energian tuotantoa. Eli tavallaan KILVA-työkalun mukaan uusiutuvan energian ratkaisujen tutkiminen on sekä hyvä, että huono asia. Tämä siksi, että aurinkovoima-alueen alta poistuu luonnonympäristöä.

Kaava-alueella jalankululle sekä polkupyöräilylle alueen sisäiset kulkuyhteydet ovat hyvät ja tätä kaavalla on myös korostettu.

Asemakaavoitettava alue on jo kunnallistekniikan piirissä. Alue ei ole tulvariskialuetta. Hulevesien käsittelyyn otetaan kaavamääräyksellä kantaa ja alueen sisälle voidaan myös tehdä hulevettä viivyttäviä altaita.

Yhdyskuntarakenteen tiiviys ja kevyen liikenteen kehittäminen edistävät ilmastonmuutoksen hillinnässä.

www.karttaako.fi

Aurinkovoimalan käyttövaihe on täysin päästötön. Se ei tuota hiilidioksidia (CO_2), rikkidioksidia eikä typpioksidia. Aurinkovoima toteutuessaan edistää vihreää siirtymää ja mahdollisesti vähentää tarvetta uusiutumattomalle energialle. Aurinkovoima-alueen osoittaminen alueelle on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja muun muassa Pariisin ilmastokokouksen tavoitteiden mukainen. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden kohta 3.5 uusiutumiskykyinen energiahuolto liittyy aurinkovoimaan, joka on uusiutuva energianlähde. Aurinkovoiman mahdollistaminen on kannattavaa niin ilmaston kuin myös kansallisen huoltovarmuuden ja omavaraisuuden näkökulmasta.

8.1.4 Luontotyypit, kasvillisuus ja eläimistö

Suunnittelun yhteydessä on laadittu useita luontoselvityksiä, joiden tulokset on huomioitu kaavassa. Luontoselvitysten yhteenveto on kaava-aineiston liitteenä.

Luonnonarvoiltaan arvokkaat alueet on kaavaratkaisussa tunnistettu ja osoitettu kaavaan luontoselvityksessä osoitetun mukaisesti. Lisäksi arvokkaiden lajien osalta on tunnistettu mahdollisia elinympäristöjä, eikä kaikkia yksittäisiä esiintymiä ole osoitettu kohteittain vaan suurempina kokonaisuuksina ja alueina. Varsinaiset esiintymisalueet on osoitettu indeksoiduilla luo-merkinnöillä. Alueiden osoittamisessa on huomioitu yleiskaavataso, jotta myös kaavan luettavuus, ja sitä kautta erilaisten alueiden sijainnin määritys, säilyisi.

Myös tietyt ympäristöstään poikkeavat luonnonmuodostumat/maisemakohteet ja/tai metsälain kohteet on selvityksellä tunnistettu ja osoitettu kaavakartalle.

Kaikkiin alueisiin sisältyy alueen tai kohteen yksilöivä määräys, joka pyrkii mahdollisimman kattavasti turvaamaan esiintymien säilymisen.

8.1.5 Ekologiset yhteydet

8.2 VAIKUTUKSET RAKENNETTUUN YMPÄRISTÖÖN

8.2.1 Yhdyskuntarakenne

Kaavan aluevaraukset taajaman alueella perustuvat hyvin pitkälti alueella jo olemassa oleviin asemakaavoihin, eikä kaavaratkaisulla ole lähdetty laajentamaan tai hajottamaan taajamarakennetta. Uuden rakentamisen osalta on tunnistettu se, ettei rakentamispaine alueelle ole tällä hetkellä merkittävä. Siitä syystä ei ole nähty järkeväksi laatia taajaman ns. lievealueille mitoitukseen perustuvaa rakentamisaluemallia, jossa määriteltäisiin tilakohtainen hajarakennusoikeus. Hajanaisen kiinteistörakenteen myötä se olisi turhaan johtanut herkästi uusien rakennuspaikkojen sijoittumiseen yhdyskuntarakennetta hajauttavalla tavalla.

www.karttaako.fi

8.2.2 Maisema ja rakennettu kulttuuriympäristö

Alueella ei ole tunnistettu erityisiä kulttuurimaisemakohteita. Luonnonmaisemakohteet on huomioitu kaavaratkaisussa selvityksen mukaan ja kulttuuriympäristöselvityksen arvokkaat kohteet on huomioitu kaavaratkaisussa paikallistason kohteina.

Alueen arkeologiset kohteet ja esim. sotahistorian kohteet on osoitettu kartalle ja annettu niihin määräykset.

8.2.3 Rakennuskanta

Alueen nykyiseen rakennuskantaan ei kohdistu juuri lainkaan muutoksia. Toteutuneet asuinalueet osoitetaan sellaisenaan. Joillekin rakennuspaikoille on osoitettu lisämaa-aluetta maltillisesti kunnan ja maanomistajien toiveen mukaan, jotta täydennysrakentamista voidaan tehdä. Pääosin kuitenkin taajaman alueella rakennuskanta on jo olemassa ja asemakaava ohjaa rakentamista.

Teollisuusrakennukset sijoittuvat pääosin alueen itäosiin, mutta yksittäisiä teollisuuskohteita on myös taajaman ulkopuolella.

8.2.4 Arkeologinen kulttuuriperintö

Aurinkopuiston arkeologisessa selvityksessä sekä muinaisjäännösrekisterissä olemassa olevien (kyppi.fi) kohteiden ja alueiden muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet on osoitettu kaikki kaavakartalla. Kaavamääräyksiin on turvattu erilaisten arkeologisten kohteiden säilyminen ja niiden huomioiminen ympäröivissä toiminnoissa.

8.2.5 Liikenne ja infrastruktuuri

Liikenteen osalta suunnittelussa tukeudutaan käytännössä täysin olemassa olevaan tiestöön, eikä uusia tieyhteyksiä ole suunniteltu. Katuverkko on pääosin toteutettu alueelle, eikä kaavalla suunnitella varsinaisia uusia asuinalueita, joille uutta tieverkkoa tulisi toteuttaa. Aurinkovoimala-alueen osalta tukeudutaan olemassa olevaan tiestöön. Aurinkovoimalan osalta tilanne on tieverkon osalta hyvä, sillä esim. pelastustoimintojen näkökulmasta alueelle on useita pääsysuuntia, eikä olla yhden tieyhteyden varassa. Myöskään uutta varatieverkostoa ei ole tarpeen toteuttaa lukuun ottomatta alueen sisäisiä yhteyksiä.

Yleisesti voidaan todeta, että Savitaipaleen keskustaan eli vt 13 pohjoispuolelle sijoittuvat palvelut ovat saavutettavissa hyvin sekä autoille, että kevyellä liikenteellä. Kaavalla suunniteltu ja oikeastaan jo olemassa oleva maankäyttö edistää sellaisen palveluympäristön muodostumista, jossa asiointimatkat ovat hyvin lyhyet ja liikenteestä aiheutuvat haitalliset vaikutukset mahdollisimman pienet. Taajaman liikenneverkko ottaa huomioon kevyen liikenteen reittien jatkuvuuden myös tämän kaava-alueen osalta. Myös virkistysreitistön osalta jatkuvuus vt 13 pohjoispuolelle on turvattu, sillä valtatien alitustunneli sijoittuu reitistön osalle teollisuusalueen kohdalla, jatkuen urheilualueelle valtatien toiselle puolelle. Kevyen liikenteen reitit sijoittuvat katujen yhteyteen, etenkin kokoojakatujen osalta, mutta niissä on myös jatkuvuutta esim. virkistysreiteille.

Alueen eteläisessä osassa liikenne on vähäistä, eikä sen odoteta merkittävästi kasvavan yleiskaavan myötä. Eteläiselle alueelle suunnitellun aurinkovoimala-alueen osalta liikenne lisääntyy lähinnä aurinkovoimala-alueen rakentamisaikana. Liikenne muodostuu aurinkovoimalan tavarakuljetuksista sekä työmaaliikenteestä. Aurinkovoimalan valmistumisen jälkeen liikenne on vähäistä ja koostuu lähinnä huoltokäynneistä. Rakentamisaikainen liikenne saattaa tuottaa häiriötä (pöly, melu, tärinät) lähialueella, mutta liikennettä voidaan tarpeen mukaan porrastaa, kuljetussuuntia vaihdella ja muitakin vaikutuksia lieventää (mm. pölyn sidonta, liikkumisajankohtien huomiointi).

8.2.6 Ympäristöhäiriöt

Alueen pohjoispuolella kulkeva vt 13 lienee ympäristöhäiriöistä jatkuvin. Liikennemelu leviää alueelle. Melu on otettu huomioon teoreettisen melurajauksen osoittamisella vt 13 viereen.

Melualuerajaus toimii informatiivisena mm. sen suhteen, ettei hajarakentamista tulisi lähtökohtaisesti osoittaa melupotentiaaliselle alueelle tai ainakin lähtökohtia rakentamiselle olisi syytä harkita silloin tarkemmin. Nykyisille rakentamiselle teoreettinen melurajaus ei sinänsä aiheuta muutoksia, mutta esim. remontoinnin ja peruskorjaamisen yhteydessä voidaan miettiä melua torjuvia rakenne tai sijoittamisratkaisuja, jotka vähentävät meluhaittoja.

Samanlaisin periaattein on osoitettu ampumaradan teoreettinen melurajaus, joka osittain perustuu myös mitattuun tietoon. Sitä ei ole tehty kuitenkaan niin kattavasti, tai sitä ei ole varsinaisesti mallinnettu, joten tarkkaa melurajausta ei voitu osoittaa. Alueella on kuitenkin syytä pohtia uudisrakentamista normaalia tarkemmin.

Aurinkovoimala ei tuota varsinaista ympäristöhäiriötä, kuten esimerkiksi tuulivoima. Muuntajista voi kuulua toimiessaan ääniä, mutta se on havaittavissa vain lähialueella.

Suunnitellun sähköaseman ja mahdollinen akkuvarastoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole olemassa olevaa tai osoitettavaa asutusta tai muuta häiriölle herkkää toimintaa.

8.3 TALOUDELLISET VAIKUTUKSET

Kuntatalous ja investoinnit
Yleiskaavalla mahdollistetaan alueelle taajamatoimintojen sijoittaminen vt 13 läheisyyteen, vaikka erityisiä uusia taajamatoimintoja ei kaavalla suunnitellakaan. Alueelle on jo sijoittunut lähinnä asumista ja teollista toimintaa. Teollisen toiminnan investoinnit ja sitä kautta mahdolliset asemakaavan muutokset mahdollistuvat yleiskaavan myötä. Käytännössä taajamatoimintojen alueet ovat jo rakentuneet, joten merkittäviä kuntatalouteen vaikuttavia infran investointeja ei kaavalla ole odotettavissa, lukuun ottamatta aurinkovoimatuotannon alueita.

Työpaikat ja elinkeinot
Alueella on VT 13 läheisyydessä laajaa teollista toimintaa ja teollisuuden työpaikkoja, joiden olemassaoloa ja kehittämistarpeita yleiskaava tukee. Myös muualla kaava-alueella on erilaisia teollisen ja varastotoiminnan alueita, jotka yleiskaavassa todetaan. Yleiskaavoitus tukee myös näiden alueiden toimintaa, ja mahdollistaa kehittämisen joko rakennushankkeiden tai asemakaavoituksen muodossa. Maa- ja metsätalouden osalta näiden elinkeinojen harjoittaminen on edelleen mahdollista niille osoitetuilla alueilla.

www.karttaako.fi

Aurinkovoimala-alueen rakentamisaikana se lisää hetkellisesti työllisyyttä, mutta työvoima tulee todennäköisesti pääosin alueen ulkopuolelta. Paikalliselle urakoinnille saattaa rakentamisaikana kuitenkin löytyä tarpeita. Aurinkovoimala-alueen ollessa toiminnassa työvoimaa ei alueella käytännössä tarvita satunnaisia huoltokäyntejä lukuun ottamatta.

Kaavaratkaisulla ei ole merkittävää vaikutusta palveluihin, muutoin kuin hetkellisesti aurinkovoimalan rakentamisen yhteydessä lisääntyvällä palvelukysynnällä.

Savitaipale hyötyy hankkeesta kiinteistöverojen kautta.

8.4 SOSIAALISET VAIKUTUKSET

8.4.1 Virkistys

Kaavalla on aurinkopaneelialueilla lievä lähimetsien virkistyskäyttöä heikentävä vaikutus, mutta silti iso osa alueen metsistä jää paneelialueiden ulkopuolelle. Etenkin virkistysalueiden osalta kaikki nyt jo virkistysreittikäytössä olevat alueet jäävät edelleen virkistyskäyttöön. Aurinkovoimala-alueiden väliin jäävien tiestön ja kulkuyhteyksien takia vaikutukset virkistykseen jäävät maltillisiksi ja yhteydet alueen sisällä säilyvät.

Alueella on suuri merkitys kuntalaisten virkistykseen, eikä sitä ole kaavaratkaisulla tarkoitus heikentää. On mahdollista, että joitakin reittien osia joudutaan uudelleen linjaamaan, mutta ne voidaan silti säilyttää järkevinä kokonaisuuksina.

8.4.2 Turvallisuus ja viihtyisyys

Alue on pohjoisosiltaan selkeästi painottunut asumisen ja työpaikka-alueiden taajamaksi. Ihmisen terveydelle tai turvallisuudelle haitallisia toimintoja alueella ei ole, eikä niitä ole kaavalla osoitettu. Ihmisten terveyttä edistäviä virkistysreittejä ja alueita on osoitettu alueelle ja kevyen liikenteen kehittämisen mahdollisuuksia on kaavaratkaisulla pyritty edistämään. Näillä on positiivinen vaikutus ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen.

Aurinkovoima-alue sijoittuu taajaman ulkopuolelle, eikä lähiasutusta ole. Aurinkopaneelikenttien väleihin jää kulkureittejä, jotta liikkuminen on edelleen mahdollista ja negatiiviset vaikutukset alueen viihtyisyyteen minimoidaan.

8.5 YHTEISVAIKUTUKSET MUIDEN KAAVAHANKKEIDEN KANSSA

Alueella ei ole tunnistettu yhteisvaikutuksia muiden kaavahankkeiden kanssa. Lähialueella on voimassa olevan kaavat ja esimerkiksi taajaman alueella on jo aikaisemmin laadittu yleiskaava. Jo olemassa olevat kaavat ja niiden sisältö on huomioitu laadinnan aikana. Etelässä oleva rantayleiskaava korvataan pieniltä osin tällä yleiskaavalla.

www.karttaako.fi

9 OSAYLEISKAAVAN TOTEUTUS

9.1 TOTEUTUSTA OHJAAVAT SUUNNITELMAT

Rakentamista ohjataan osayleiskaavan kaavamääräyksillä ja kunnan rakennusjärjestyksellä. Yksittäisillä rakennuspaikoilla ennen alueiden rakentamista on haettava rakentamislupa. Rakentamislupaprosessissa kuullaan naapurit ja pyydetään tarvittavat lausunnot. Asemakaavoitettavilla alueilla ennen rakentamislupaa tulee laatia asemakaava ja rakentamisluvat myönnetään asemakaavan perusteella.

9.2 TOTEUTTAMISEN AJOITUS

Kaava on toteuttamiskelpoinen sen tultua lainvoimaiseksi. Aurinkovoimala-alueen osalta rakentaminen ja tuotannon aloittaminen riippuvat pääosin hankevastaavan aikataulusta. Luvitus alueella on jo valmis.

9.3 TOTEUTUKSEN SEURANTA

Yleiskaavan toteutuksen seurannasta vastaa Savitaipaleen kunta ja toteuttamista valvoo kunnan rakennusvalvontaviranomainen.

10 YHTEYSTIEDOT

Savitaipale kunta Peltoinlahdentie 3a 54800 Savitaipale www.savitaipale.fi tekninen johtaja Timo Tammelin p. 040 503 8088 etunimi.sukunimi@savitaipale.fi kunnan kirjaamo: kirjaamo@savitaipale.fi	Kaavan laatija: Karttaako Oy /kaavoitusins. Hanna Nirkko Mikkelin yliopistokeskus Lönnrotinkatu 7 50100 Mikkeli p. 045 2533454 etunimi.sukunimi@karttaako.fi
Tietoja kaavasta on saatavilla edellä mainituilta henkilöiltä. Palaute hankkeesta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta sähköpostilla tai postitse kirjaamoon.	